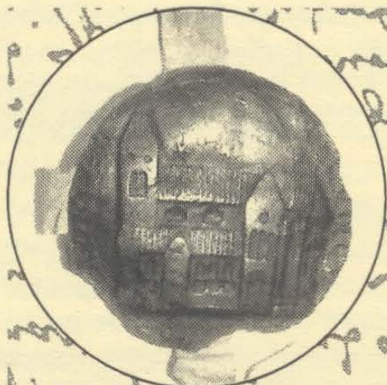

HuppelDePup

HET TIJDSCHRIFT VOOR DE GENEALOOG MET GRONINGSE VOORoudERS

DOOPIN-
-SCHRIJVING - HU-
WELIJKSINSCHRIJVING -
HUWELIJKSINSTRUMENT -
HUWELIJKSINSTRUMENT - PREFERENTIE -
SCHULDPROTOCOL -
RECHTERLIJK -
REGISTER - WEESKAMER -
BREUKDODENBOEK - BE-
CIVIELE ZAKEN - CRIM-
BEGRAAFINSCHRIJVING -
VOOGDENBENOEMING -
TUCHTHUIS - GEBORTEAKTE -
HUWELIJKSAKTE - LIDMATEN - SE-
SCHEIDINGSKTE - HUPPELDEPUP -
OVERLIJDENSAKTE - MEMORIE -
VERKOOPAKTE - NATIONAL -
NOTARIEEL ARCHIEF - L -
STEMGEREG -
BOEDELIN -
TAXATIE -
PROCLA -
STENPA -
PROCL -
GILDE -
CLAMATE -
WEERBAF -
ORDONN -
VONN -
PROC -
DE -

HuppelDePup, Afdelingsorgaan Nederlandse Genealogische Vereniging afdeling Groningen Jaargang 12, nummer 3

HuppelDePup

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

Abonnementen

HuppelDePup wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezinslidmaatschap (à € 8,50 per afdeling/lidmaatschap) van de afdeling Groningen. Dit kunt u aanvragen bij de landelijke ledenadministratie: NGV, Postbus 976, 1000 AZ Amsterdam.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelingssecretaris.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen op HuppelDePup door overmaking van € 8,50 op girorekening 556 30 62 t.n.v. NGV afdeling Groningen te Groningen o.v.v. 'Abonnement HuppelDePup'.

Opzeggen van losse abonnementen schriftelijk vóór 1 november van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers 2003 t/m 2005 kosten € 3,00 en volledige jaargangen € 8,50, inclusief porto.

Losse nummers van eerdere jaargangen, voor zover voorradig, kosten € 1,00 per stuk en volledige jaargangen € 2,00. Dit alles bij afhalen en dus exclusief porto.

Deze kunnen besteld worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers en/of jaargangen.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen kunnen auteursexemplaren verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Kopij voor HuppelDePup

Kopij voor het volgende nummer uiterlijk begin november 2005 toesturen aan het redactieadres: Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen of via e-mail hjehartog@wanadoo.nl.

Enige spelregels

- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen.
- Bij voorkeur insturen via e-mail, op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van HuppelDePup.
- Te lange artikelen kunnen door de redactie worden bewerkt/ingekort in overleg met de auteur.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evf. in samenspraak met de schrijver van het artikel.

Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst. Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, alles ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende HuppelDePup, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentie-tarieven bij de penningmeester.

Advertenties met een genealogische inhoud (door de redactie te bepalen) en een lengte van maximaal 10 regels kosten € 5,00 voor leden en € 8,50 voor niet-leden. Maximaal één plaatsing per jaar.

Website NGV afdeling Groningen:

<http://www.ngvgroningen.nl>

Inhoud HuppelDePup

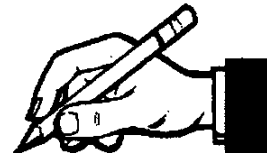
Voorwoord	65
Knipseldienst.	65
Afdelingsprogramma	66
Agenda	67
Diverse mededelingen.	68
Genealogisch voorstellen.	69
Naamslijsten IX: Kerspelluiden te Ematil en Midwolde, 1681	71
Raveling(s)	72
Verstorvenen Huizinge 1767-1811	76
Urbar van klooster Wietmarschen .	80

september 2005, jaargang 12 nr. 3

Berend Alberts Scholtens en Tecla Stevens uit Sappemeer	84
Aanvullingen en correcties.	87
Groningers in het VC te Weesp . .	88
Sara Jans van Texel	89
Allem@@l digt@@l (vijftien)	90
Een lijk in het Reitdiep.	91
Boekenrubriek.	92
Nieuws van de archieven.	93
Vragenrubriek.	95
Toevalsvondsten. . 71, 88, 89, 94, 96	

Voorwoord

Antonia Veldhuis

HDP verschijnt (slechts) drie maal per jaar. Meerdere malen is er in het bestuur en de redactie discussie geweest om dit in vier maal te veranderen, maar om toch op dezelfde kosten te blijven zou het blad dan dunner moeten worden en dit zou ten koste van de vaste rubrieken gaan. Voorlopig blijft het daarom bij het oude. Nadeel is wel, dat als er iets vergeten wordt, het meteen een lange(re) tijd duurt voor het bij de lezers is.

Zo zou ik in het vorige nummer aandacht vragen voor het volgende: Het bestuur is redelijk op sterkte, maar versterking is (mede met het oog op de toekomst) wenselijk. Bestuurlijke kwaliteiten zijn meegenomen, maar gezond verstand en teamgeest zijn belangrijker.

Annet Kaman beheert nog steeds de homepage, maar kan door drukke werkzaamheden (eigen zaak) hier steeds minder tijd aan besteden. Deze functie moet dus zo spoedig mogelijk worden opgevuld. Vraag eens bij een van de bestuursleden welke vaardigheden hiervoor nodig zijn, ze informeren u graag. Uiteraard wordt u door Annet ingewerkt.

In het vorige seizoen hadden we de lezingenserie "Groningers te water" in samenwerking met de cultuurhistorische vereniging Stad en Lande en de Groninger Archieven. Dit bleek een succes te zijn met gemiddeld 90 bezoekers per lezing. We hebben daarom gemeend het samenwerkingsverband in 2006 voort te zetten. Binnenkort wordt overlegd over een geschikt thema.

Voor dit jaar staan weer een paar interessante lezingen op de rol, u vindt ze in dit nummer. Rest ons nog aandacht te vragen voor de Afdelings-Leden-Vergadering en u veel leesplezier toe te wensen.

Knipseldienst

F. Renssen

Onlangs werd de Knipseldienst door een van onze afdelingsleden verrijkt met een prachtige verzameling Familiedrukwerk, n.l. 21 huwelijksberichten, 43 geboorteaankondigingen en 117 overlijdensannonces. Deze zijn toegevoegd aan de exemplaren die af en toe worden ontvangen bij de geknipte krantenadvertenties. Wij zijn uiteraard zéér verheugd zo'n grote collectie ineens te mogen ontvangen en dit geeft aanleiding onze leden en lezers te vragen na te gaan of zij nog ergens in kast, bureau of familiepapieren familiedrukwerk hebben liggen wat niet wordt benut voor de eigen genealogie of kwartierstaat. Het door ons ontvangen drukwerk gaat tesamen met de advertenties naar het Verenigingscentrum in Weesp waar ze digitaal worden opgenomen in het centrale bestand en via Internet kunnen worden geraadpleegd. Ook kunnen daarvan dan afdrucken worden besteld. U kent ons adres:

Knipseldienst der NGV, de heer F. Renssen, Hoofdweg 396, 9765 CT Paterswolde.
(email: f.rensen@home.nl)

Bij de voorplaat

Idee en uitvoering Antonia Veldhuis

Links:

1. Zegel stad Groningen.
2. Handtekeningen van de broers Derck en Berent Lijphart. (Statenarchief Drenthe, 17e eeuw).

Rechts:

3. Kaart van Groningen, gezien vanuit zee.
4. Bouwina Kamer, geb. Woldendorp 22-2-1850, overl. Leeuwarden 10-12-1925, geh. met Willem Beintema. Foto is bewerkt.
5. Startadres voor internetonderzoek.

Afdelingsprogramma najaar 2005

Joop van Campen en Nico de Oude

Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station.

Woensdag 21 september 2005

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *Oude akten en familiegeschiedenis*

Spreker : dhr. R.H. Alma

Iedere genealoog heeft er vroeg of laat mee te maken: als de doop-, trouw-, en begraafboeken geen informatie meer geven over het vroege voorgeslacht, komt op een gegeven moment de vraag "Wat kan ik nog meer vinden?".

De Groninger huwelijkscontracten zijn als aanvullende bron natuurlijk goed bekend, maar er zijn nog veel meer akten die informatie kunnen bieden en die lang niet zo goed ontsloten zijn.

In deze lezing wordt ingegaan op het belang van oude akten voor de beoefening van de genealogie. Met name de periode van vóór 1600 verdient daarbij de aandacht, omdat die door het project Digitaal Oorkondeboek Groningen en Drenthe goed toegankelijk worden gemaakt. Daarmee is een middeleeuws voorgeslacht niet langer voorbehouden aan een paar bekende families.

Woensdag 19 oktober 2005

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *Een boedelinventaris opent deuren die gesloten waren*

Spreker : mevr. J. van Keulen

Boedelinventarissen worden veelal opgemaakt na iemands overlijden en geven een beeld van het bezit van betrokkene, en vooral ook van de waarde van zijn of haar bezit. Natuurlijk wordt er niet alleen achter deuren gekeken: het gaat om roerende en onroerende goederen en zelfs schulden komen aan de orde.

De lezing behandelt de situatie in Groningen aan de hand van de vragen: wie er boedelbeschrijvingen maakten, met welk doel en wat u er als onderzoeker mee kunt. De lezing wordt natuurlijk toegelicht met boedelinventarissen uit de collectie van de Groninger Archieven.

Dinsdag 22 november 2005

Aanvang : 19.30 uur (vanaf 19.15 uur verzamelen in de hal)

Thema : Afdelings-Leden-Vergadering

Agenda :

1. Opening
2. Mededelingen
3. Notulen van de Afdelings-Leden-Vergadering van 9 april 2005
4. Begroting 2006
5. Voorbereiding (landelijke) Algemene Vergadering d.d. 3 december 2005
6. Wat verder ter tafel komt
7. Rondvraag
8. Sluiting

De agendastukken worden op de Afdelings-Leden-Vergadering ter inzage gelegd. U kunt zich echter ook op deze vergadering voorbereiden door de stukken reeds van te voren telefonisch, schriftelijk of per e-mail bij de secretaris dhr. R. Ploeger aan te vragen. Mogen we rekenen op uw aanwezigheid?

Woensdag 23 november 2005

Aanvang : 20.00 uur (zaal open 19.30 uur)

Thema : *Goederenrecht in de provincie van Stad en Lande*

Spreker : mevr. B.S. Hempenius-van Dijk

Spreekster zal een uiteenzetting geven van de regels die in de periode van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden (1477–1795) in de genoemde provincie golden op het terrein van het goederenrecht. Daarbij gaat het om de onderscheidingen die ten aanzien van goederen worden gemaakt, het recht van eigendom en wat daarmee samenhangt en dergelijke zaken.

Agenda

- 10 sept. Viering van het 25-jarig bestaan van de *Vereniging voor Genealogie en Historie "Westerwolde"* in een grote tent op het terrein van de Wedder Burcht aan de Hoofdweg 7 te Wedde.
Van 10.00 tot 16.30 uur. Met o.a. boekenmarkt, demonstraties Westervoldse ambachten en gebruiken, muzikaal optreden van "Törf". Tevens kan de Wedder burcht bezichtigd worden.
- 17 sept. Van 10.00 tot 16.00 uur wordt de 5^e Genealogische Ahnenbörse in het Evangelisch-reformiertes Gemeindehaus, Am Markt 1 in het centrum van Nordhorn (Dld.) gehouden. Tussen 10 en 11 wordt op feestelijke wijze aandacht besteed aan het 25-jarig bestaan van de organiserende *Arbeitskreis Familienforschung Emsländische Landschaft*.
- 29 okt. Week van de Geschiedenis, t/m 6 nov. In heel Nederland worden diverse activiteiten georganiseerd rond het thema 'Buren'. O.a. wordt er in Groningen een fotowedstrijd uitgeschreven over dit onderwerp.
In het kader van deze week:
- 5 nov. Dag van de Groninger Geschiedenis 2005. Thema: de Buren. Dit jaar alweer voor de 20^e keer. U bent welkom van 11.00 tot 17.00 uur in het gebouw van de Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen. Een grootse manifestatie met diverse activiteiten. Living history, oral history, cursussen streektaal, theatrale elementen, voorstellingen voor kinderen, filmvertoningen, streekproducten, lezingen, modeshows, muziekoptredens, presentaties van historische verenigingen, een groot aanbod van boeken, rondleidingen door de depots en de Groninger Geschiedenis Quiz resulteren ook dit jaar in een ware Historische Jaarmarkt. Ook de archieven van Drenthe, Friesland en Ost-Friesland presenteren zich. Een dag waarop u op een leuke en levendige wijze kennismaakt met de geschiedenis van Stad en Ommelanden en een dag om met elkaar historische kennis uit te wisselen, zoals het 20 jaar geleden is begonnen. Kijk voor meer informatie over dit alles (fotowedstrijd en Dag van de Groninger Geschiedenis) op www.groningerarchieven.nl.

NGV 60 jaar

CD-rom

Ter gelegenheid van deze gebeurtenis in 2006 ligt het in het voornemen een CD-rom met kwartierstaten uit te geven. In HDP 2005 nr. 2 (pagina 33) heeft daartoe een oproep gestaan.

In aanvulling daarop nog het volgende:

- de sluitingsdatum voor het inleveren van de kwartierstaten is 1 november 2005,
- kwartierverlies is toegestaan in de vijfde generatie,
- een kwartierstaat die slechts plaatselijk bekend en/of eerder gepubliceerd is kan ingezonden worden.

Oude foto's gevraagd!

Bij een jubileum horen foto's. Foto's van alles wat er zoal gebeurd is tijdens het zestigjarig bestaan van de NGV. Een nieuw afdelingsbestuur, lezingen, excursies, diverse jubilea, het verenigingscentrum enz. enz. We zijn ervan overtuigd dat er her en der in de vereniging leden zijn die dergelijke foto's bezitten.

Het is de bedoeling dat tijdens de a.s. lustrumviering op 13 mei 2006 een fototentoonstelling wordt ingericht. Met het oog daarop heeft de lustrumcommissie mij gevraagd zoveel mogelijk foto's uit de afgelopen zestig jaar NGV te verzamelen. Vooral foto's uit de beginjaren zijn interessant.

Mijn vraag is dan ook: bent u in het bezit van dergelijke foto's, zou u dan contact met mij willen opnemen. Uiteraard krijgt u uw foto's terug.

Ik hoor graag van u vóór 1 oktober a.s.

Reacties naar Angelique Hajenius, Kooikersplein 6, 3721 BK Bilthoven, tel. 030 – 228 67 58. E-mail: angelique.hajenius@wanadoo.nl.

Contactdienst/Cals

T.K.J. Wagenaar, Cals afdeling Groningen NGV

Elke regionale afdeling van de NGV heeft een Cals (Coördinator Afdelings Leden Service). Zo ook de afdeling Groningen. Hij beheert het (landelijke) bestand van de Contactdienst. In dit landelijke bestand zitten gegevens van zowel leden (vooral) als niet leden. Genoemde personen hebben zelf aangegeven: zet mij maar in dit bestand. Van hen is opgenomen met welke familie(s) zij bezig zijn, rond welke plaats en in welke periode, bijvoorbeeld – de familie Mulder, plaats Leek, periode 1700–1900. Dit is de aanbodkant.

Er is ook een vraagkant. Is er iemand bezig met een bepaalde familie, in een bepaalde plaats en periode.

De Cals bemiddelt/zoekt voor u in dit bestand en geeft u een uitdraai met namen en (email-)adressen. Hiermee kunt u daarna zelf contact zoeken om zo onderling gegevens uit te wisselen.

Vanaf nu bestaat ook de mogelijkheid om zelf te zoeken in het bestand via het Internet. Het adres is – www.contactdienst.nl en daarna het kopje **zoeken** – online.

Het bestand is ongeveer 300.000 records groot. Het werkt op achternamen, geen patroniemen, tenzij gevoerd als achternaam. Verder wordt het bestand een viertal keren per jaar ververst. Het systeem werkt met leden, voor leden en door leden. Dit is

zowel de kracht als de zwakte van het geheel. Hoe meer leden zich aanmelden, des te groter is het bereik.

Voor meer informatie, kunt u contact zoeken met de Cals van de afdeling (zie voor het (email-)adres, de omslag.

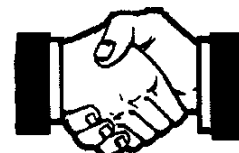
Nieuwe webmaster gezocht

Zoals u ook al in het voorwoord heeft kunnen lezen, is het bestuur op zoek naar een persoon die onze website wil gaan beheren. Onze huidige webmaster, Annet Kaman, heeft aangegeven door drukke werkzaamheden deze taak aan een ander over te willen dragen. Lidmaatschap van de NGV is niet vereist, het strekt wel tot aanbeveling. Voor meer informatie over de werkzaamheden kunt u contact opnemen met Annet Kaman. Als u belangstelling heeft, dan kunt u zich wenden tot de vice-voorzitter, Thijs IJzerman. Voor telefoonnummers zie binnenzijde achterpagina.

Genealogisch voorstellen

Nico de Oude en Antonia Veldhuis

In deze rubriek komen (nieuwe) leden aan het woord die zich voorstellen, vertellen aan welke namen ze werken en wat hun andere hobbies zijn.

Wilt u zich ook voorstellen: Mailtje, briefje of telefoontje naar antonia.veldhuis@hetnet.nl (voor adres zie omslag) en u staat hier een volgende keer.

Tammo Dorenbos (in Zwitserland) schreef een correctie op zijn genealogisch voorstellen in de vorige HDP:

Naar aanleiding van uw bericht in HDP jg. 12 nr. 2 verzoek ik u een rectificatie te publiceren van mijn email-adres. Het goede adres luidt: tammo.dorenbos@bluewin.ch. Ik ben inderdaad op zoek naar leden van de familie Dorenbos, maar ook van verbeteringen zoals die voorkomen nl. Doornbos, Dorenbosch, Doornbosch, Doornbusch etc. Ik ben eigenlijk pas begonnen met onderzoek naar mijn familie en ben derhalve nog een leek. Vele termen en uitdrukkingen zijn mij vreemd, maar internet is een enorme hulp. Ook hulp van medeleden stel ik zeer op prijs, temeer omdat ik niet vaak in Nederland ben en mijn bezoek aan de archieven grondig moet voorbereiden. Overigens, ik ben lid sinds 1 januari van dit jaar.

De heer **Zweep** (lidnr. 116265) woont in Frankrijk, maar doet onderzoek naar de Nederlandse familie Zweep uit NO-Groningen. Daarnaast doet hij onderzoek naar de familie Van Room, voorkomend op Ambon, Saparoea (een eilandje tussen Ceram en Ambon gelegen) en Banda in het noordwesten van Sumatra – opgezocht door uw correspondent Nico in The Times Atlas of the World. Tot de hobbies van de heer Zweep behoren ook reizen en wandelen. Uiteraard kan hij slechts met tussenpozen aan zijn onderzoek werken; hij is 16 jaar bezig.

De heer **J.D. Jager** uit Eindhoven mailde: Al een tiental jaren doe ik onderzoek naar families Jager uit Groningen en Friesland. Ik ben graag bereid informatie te verstrekken (of te ontvangen). Mijn grootvader vertrok uit het Oldambt naar Zeeland waar hij mijn grootmoeder huwde. Verder doe ik onderzoek naar de families Naerebout (Zeeland), Bodaan (Den Haag, Delft) en Teeuwen (Leiden, Straelen).

Het Veenkoloniaal Museum in Veendam . . .

het meest verrassende museum van het noorden !

Sinds oktober 2004 zitten wij in het nieuwe Cultuurcentrum Van Berestejn.
Onze permanente expositie over de Veenkoloniën
is geheel aangepast.

Wij kunnen nu op professionele wijze uw familiereünie
of personeelsuitje verzorgen.

Ook verzorgen wij lezingen over bijv: Vervening in het noorden,
Kapiteinsvrouwen aan boord, Van Snabbeschuit tot Coaster
of over de Landbouw / Industrie

Veenkoloniaal Museum
Museumplein 5, Veendam, tel 0598 364224
www.veenkoloniaalmuseum.nl

Naamslijsten

Willem G. Doornbos, Groningen

IX

Kerspelluiden te Ematil en Midwolde, 1681

Wij ondergeschreve ingesetenen van Ematil en caspelluiden van Midwolda attesteren en verklaeren dat sodaene landerijen als voor desen bij Peter Meendels gebruik zijn, schietende van het suidereinde aen het Cleine Diep af, uitwateringe van Tolbert, dat deselve landen liggen onder de clockslag van Midwolde in Vredewolt. Verklaren verders dat wij op den 23 april 1681 gesien hebben dat de secretarien Aversch en Buinck met enich volk de koeijen van Egbert Doedes uit het voorschreven lant hebben weghgehaelt, leggende in de grietenie van Vredewolt ende hebben deselve beesten met haer genomen. Dit de waerheijt sijnde, hebben desen gepasseert om te strecken nae behoren, en presenteren dit ten allen tijden naeder te bevestigen. Actum den 28 april 1681.¹

Luytyen Jacobs
Harmen Oetses
Klaes Klasens
Olfert Hermens
Jan Gerrits
Jacob ✕ Jans selfs getogen marck
Willem Janssen
Derck ✕ Hermens self getogen merck
Mij present Mente Luytien
Peter Mendetels
Gerrit Jansen

Olfert Hermans ongeveer 46 jaren out
Luitijen Jacobs in't 65 jaer out
Claes Claesen out ongeveer 31 jaeren
Jacob Jans out ongeveer 21 jaeren
Peter Mendels, out ongeveer 36 jaeren
Gerrit Jansen, out ongeveer 70 jaeren
Willem Jansen, out ongeveer 29 jaeren

Verklaeren ommestaende attestatie nae gedaene eede waer en waerachtich te zijn, excembt dat sij niet tot Midwolda, maer in't caspel Lettelbert woenachtich zijn. Actum Vredewolt den 13 martij 1682 E. Ringhels, grietman

1 GrA, Archief Nienoord, inv.nr. 465.

Toevalsvondst

Op 't geproponeerde bij den heer gericht schultes Pappo is goet gevonden dat de vijf gevangene soldaten uijt het Oldampt gecondemneert sullen worden om met malcander te lotten wie van hun allen, wegen heure mishandeling an het levent sal gestraffet worden. GrA, toegang 1, inv.nr. 118, d.d. 25-6-1621. Ingezonden door Klaas Bijsterveld.

Raveling(s)

Petronella J.C. Elema, Groningen

De voornaam (en daaraan annex dus ook het patroniem) Raveling(s) is hoogst zeldzaam. Ik trof hem in de 16^e eeuw een keer in de stad aan (een Ravelynck Mensens die in 1547 burger werd) en verder niet veel meer. Alleen nog een vroege vermelding, bij een Garbrand Ravelings te Westeremden, die daar in 1630 drie grazen land bezat c.q. gebruikte (GrA, Statenarchief (S.A.), inv.nr. 2135, katern U, blz. 515). Als familienaam dook hij in de 19^e eeuw in Onstwedde op, zonder een slot-S, bij een Tjebbe Hansens [Raveling], begr. Onstwedde 11-3-1802, tr. 1. Onstwedde 16-12-1787 met Jantijn Reints (te Wessinghuizen), tr. 2. Onstwedde 5-2-1792 met Anke [ook: Antke] Hiskes, begr. Onstwedde 25-2-1811. De zoon Hiske uit het tweede huwelijk (geb./ged. Onstwedde 15-2/23-2-1795) trouwde driemaal en had uit alle drie huwelijken kinderen die volwassen werden.

Hier wil ik me daar verder niet in verdiepen. Interessanter vond ik een doopsgezinde geslachtslijn op het Hogeland, die waarschijnlijk aanvangt met een Ravelinck Abels. Hij kwam in 1654 voor als vertegenwoordiger van zijn twee toen nog minderjarige zoons, Abel Ravelinck en Jan Ravelinck, in het volgende stuk (GrA, RA Hunsingo, inv.nr. 762, VvS dl. 47, Warffum 1-5-1654, overgelegd Usquert 13-12-1698):

Verkoop van 11 jukken land, ongescheiden liggende in een heerd land groot 57 jukken onder de klokslag van Usquert, meijerwijze gebruikt door Driewes Alberts en Bouke Haeijes, voor een bedrag van f 2582.10.0 aan jr. Onno Tamminga op Luijdenma en Elisabeth Rengers e.l. De verkopers waren Ravelinck Abels als voormond over zijn zonen Abel Ravelinck en Jan Ravelincks, Ritse Willems gehuwd met Aefke Hermens e.l. tot Obergum, Meerten Hermens te Bedum, Coene Coenens tot Amsterdam, Grietjen Rienders in Dongerdeel, alsmede Hermen Neenges kinderen te weten Geertien, Cornelis, Peterke en Gerrijt Harmens.

Hoewel het er niet met zoveel woorden staat, woonde Ravelinck Abels te Obergum. Niet alleen in 1654, maar ook al tien jaar eerder. Dat blijkt uit een terloopse vermelding in een dossier uit de stad (GrA, rnr 731, 7-6/8-6-1644, met dank aan H.J.E. Hartog te Groningen), waarin de heren Onno Tamminga en Abel Lewe een conflict uitvochten. Tamminga bepleitte de vrijlating van zijn dienaar Gale Haijens, voor welke persoon "Ravelinck Abels tot Obergum" domicilium citandi [adres waar men gedagvaard kan worden] aannam.

Ik vermoed dat hij de overgrootvader (en zijn in 1654 nog minderjarige zoon Abel Ravelinck de grootvader) is geweest van de Abel Ravelinck die in 1724 volwassen werd gedoopt:

Winsum 2-1-1724 zijn gedoopt twee volwassen personen, de eene genoemt Abel Ravelinghs, en de ander Jan Claassen; sijnde beijde na Oost-Indien geweest.

Jammer genoeg wordt hieruit niet duidelijk hoe oud de betrokkenen toen waren, maar het lijkt me niet waarschijnlijk dat de in 1654 minderjarige Abel Ravelinck identiek was aan de oud-Indiëganger die in 1724 werd gedoopt.

Maar ook deze vermelding kon ik niet met zekerheid koppelen aan een volgende generatie. Duidelijk is wel dat de betrokken koloniaal in Winsum woonde. De volgende kleine genealogie start in Obergum:

- I. **Ravelingh N.** [Jans, Everts, Abels?], tr. **N.N.**
Uit dit huwelijk:

1. **Jan Ravelingh**, van Obergum, tr. Onderwierum 4-2-1731 **Grietje Derks**, van Onderwierum, dr. van Derk Jans.

Grietje Derks, j.d., werd lidmaat Onderwierum 15-12-1726. Zij liet Onderwierum 10-7-1729 een onwettige zoon dopen, die naar haar vader Derk Jans werd genoemd. Waarschijnlijk betreft het steeds dezelfde Grietje Derks; ik vond haar doop niet, mogelijk omdat er een lacune in het DTB van Onderwierum is.

Jan Raveling zelf werd na onderwijzing gedoopt Onderwierum 31-1-1773 als "een oudt man van de Mennisten afkomende".

Uit dit huwelijk:

- a. Trijnje Jans, ged. Onderwierum 19-7-1733.
- b. Derck Jans, ged. Onderwierum 10-9-1734.

2. **Evert Ravelingh**, volgt II.

II. **Evert Raveling**, volwassen gedoopt Obergum 16-8-1739, tr. 1. Obergum 12-12-1732 **Hilje Peters Pot**, van Obergum, overl. Obergum 1741-'42, tr. 2. Zuidbroek 30-9-1742 **Maria Alberts**, van Zuidbroek, doop ald. niet gevonden.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Raveling** Everts, ged. Obergum 27-9-1733, volgt III.
2. **Geertien** Everts, ged. Obergum 4-9-1735.
3. **Pieter** Everts, ged. Obergum 17-3-1737.
4. **Auke** Everts, ged. Obergum 16-8-1739.
5. **Trijntie** Everts, ged. Obergum 26-2-1741.

Uit het tweede huwelijk:

6. **Douwe** Everts, ged. Obergum 2-8-1744.
7. **Trijnje** Everts, ged. Obergum 26-3-1748.

III. **Ravelingh Everts**, ged. Obergum 27-9-1733, dagloner te Obergum, overl. voor 1806, tr. 1. Obergum 20-11-1763 **Jantjen Cornellis [Cock]**, ged. Obergum 31-5-1734, dr. van Cornellijs Alberts Kok/Cock en Jantien Jacobs, tr. 2. Obergum 18-10-1778 **Remke Ennes**, ged. Obergum 3-8-1749, overl. Obergum (oud 79 jr.) 24-10-1827, dr. van Enno Alberts en Martien Jans.

Met zijn eerste vrouw werd Ravelink Everts in 1766 genoemd als zuster en zwager bij het huwelijkscontract van Hindrik Hindriks Bouma en Cornelia Cornelis Kock. Getuigen bruidegomszijde: Hindrik Hindriks als vader, J. Hindriks als oom. Getuigen bruids zijde: Jacob Jans Bos zwager, Ravelink Everts en Jantjen Cornelis Cock zwager en zuster, de j.d. Jacoba Cornelis Cock als zuster (GrA, RA Fivelingo, inv.nr. 793, oud nr. XXII b 5, Garsthuizen, blz. 20, 13-3-1766). Hoewel zij in Obergum woonden en ook bleven wonen, kochten zij enige jaren later wel een huis in Winsum (GrA, RA Hunsingo, inv.nr. 439, oud nr. XXXIX d 2, fol. 2vo, 3-2-1772); Raveling Everts en Jantje Cornellis (zij tekenden resp. met RE en Jantje Cornellis Kok) te Obergum bekenden toen schuldig te zijn aan de koopman Pieter Jacobs Stellema tot Winsum f 200 restante koopschatspenningen van het huis te Winsum, door hen aangekocht van Gerrit Pieters en vrouw.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Hilje** Ravelinghs, ged. Obergum 26-12-1763, jong overl.
2. **Jantien** Ravelinghs, ged. Obergum 25-1-1767, overl. Rottum (Jantje Raveling, oud om de 43 jaar, eenm. gehuwd, nalat. man en 5 minderj. kinderen) 19-9-1809, tr. (als Jantje Ravens, van Obergum, woonachtig te Rasquert) Baflo 12-10-1794 met **Jan Cornellis**, ged. Breede 3-4-1757, bij

zijn huwelijk inwonende bij Cornellis Alberts wed. te Baflo, zn. van Cornelis Derks en Anje Jans.

3. **Trijntje** Ravelinghs, ged. Obergum 22-4-1770, tr. [in Drenthe?] met **Jan Geerts van Emmen**; hij was eerder gehuwd met Hilligje Jans. Uit het eerste huwelijk van de man een zoon Geert Jans van Emmen, geb. Koekange (De Wijk) ca. 1785, en een zoon Jan van Emmen, geb. Koekange (De Wijk) 10-8-1787, overl. ald. 2-10-1829.

Uit dit huwelijk (o.a.):

- a. Jantien Jans van Emmen, geb. Koekange 1798-'99.
- b. Roelof van Emmen, geb. Koekange ca. 1802.
- c. Jan van Emmen, geb. Koekange 1803-'04.
- d. Evert van Emmen, geb. Weerwille (gem. Ruinerwold) 18-9-1812, overl. Koekange (gem. De Wijk, oud 15 mnd., onder patroniem) 28-12-1813.

4. **Evertie** Ravelinghs, ged. Obergum 16-1-1774.

Uit het tweede huwelijk:

5. **Evert** Ravelinghs, ged. Obergum 16-9-1781.

6. **Martjen** [ook: **Mattje**] Ravelinghs, ged. Obergum 3-7-1785, overl. Obergum (huis no. 8, oud 39 jr.) 17-7-1824, otr. Den Andel 20-7, tr. Obergum 30-8-1806 met **Habbe Jans Diephuis**, van Oosterveen [later: van Veulen] in Oostfriesland, geb. 1776-'77, dagloner, overl. Obergum 28-7-1821, zn. van Jan Habbes en Anna Maria Jans.

Uit dit huwelijk kinderen.

Zo werd genoteerd dat Obergum 2-5-1809 was overleden en op 4-5-1809 aangegeven door Martje Ravelings huisvrouw van Habbe Jans, hier te Obergum wonende, hun kind Jan Habbes, oud drie vierendeel jaars.

7. **Hilje** Ravelinghs, ged. Obergum 13-1-1788, overl. Winsum (huis no. 20, oud 64 jr.) 5-10-1852, otr. Winsum 5-11-1809 Jakob Mennes Rikkerts, geb./ged. Winsum 28-5/5-6-1785, dagloner te Winsum, overl. Winsum (huis no. 20, oud 66 jr.) 11-11-1852, zn. van Menne Drewes Rikkerts, schoenmaker, en Jantje Derks Pik.

8. **Enje** Ravelinghs, ged. Obergum 2-5-1790.

ADVERTENTIE

Onlangs kwam de **GENEALOGIE CRANS** uit. Het bevat de geschiedenis van alle afstammelingen van de brouwer Jan Crans, die ca. 1550 in de stad Groningen werd geboren. Ook veel gegevens over andere Groningse families zijn vermeld. Van zijn nageslacht vertrokken personen o.a. naar Friesland en verder naar Holland. Ook gingen er Cransen in dienst van de VOC naar Indië.

Naast de feitelijke data van geboorte, huwelijk en overlijden, worden veel bijzonderheden vermeld over hun beroep, bezittingen en gegevens uit juridische actes, enz. enz.

Het is een mooi, kloek boek geworden van 574 pagina's met ca. 70 afbeeldingen, een notenregister en een register van alle in het boek vermelde persoonsnamen.

Ik heb nog enkele ex. over. De prijs is € 55,- incl. verzendkosten.

Verdere informatie bij A. Crans, Breda, ☎ 076 - 565 30 59.

COPYRIGHT!

Partners in opmaak & repro

**zwart/wit laserprints
full color laserprints
zwart/wit kopieën
kleurkopieën
inbinden & afwerken
grootformaat kopie & print
full color posters
lamineren tot A0
faxservice
internet
computeropmaak (DTP)
kantoorartikelen
transferdruk (opdruk op
t-shirts, mokken en andere materialen)**

---

gratis haal- en brengservice voor bedrijven en instellingen

Kerklaan 49-51 Groningen, 050-5714666
kerklaan@copyright.nl

Osloweg 134 Groningen, 050-3188034
zuidoost@copyright.nl

Kanaalstraat 15a Roden, 050-5016519
roden@copyright.nl

Verstorvenen Huizinge 1767-1811

Menne Glas en Henk Hartog

Fred Reenders, bezig met het digitaliseren van het doopboek van Huizinge, verwonderde zich over de inhoudsopgave daarvan geschreven door de predikant ter plaatse in 1682. Deze verwijst naar onder meer de Ledematen en de Verstorvenen, terwijl de registratie daarvan in de kopiedelen niet gevonden kon worden. Onderzoek in het originele doopboek van Huizinge alsmede andere kerkenboeken van Huizinge leverde de verklaring: het in 1682 aangelegde boek is eind 1766 gesplitst in delen, de doppen 1682-1766 werden met een ongeveer even groot aantal blanco pagina's ingebonden tot het doopboek, evenzo de huwelijken tot het trouwboek. De rest van het oorspronkelijke boek lijkt verloren gegaan te zijn. Wél bevindt zich in een ingebonden kerkenboek met divers materiaal, niet oorspronkelijk bij elkaar horend, een katern met verstorvenen vanaf 1767. Dit heeft in de linkerbovenhoek de aantekening: *NB. verstorvene van 1682 tot 1766 zie hier voor.*

Het laatst genoemde kerkenboek bevindt zich in een slechte staat, reden waarom het de status 'niet raadpleegbaar' heeft verkregen. Bij wijze van uitzondering is voor dit onderzoekje het boek toch uit het depot gelicht en (onder supervisie) deels gefotografeerd. De overledenen vanaf 1767 zijn niet opgenomen in de kopie-delen van de DTB's, en zoals gezegd eigenlijk niet raadpleegbaar. Daarom volgt onderstaand een transcriptie¹ van deze overledenen, tot en met 1811 (invoering van de Burgerlijke Stand).

Namen der verstorvene

1767

- de 3 april
Sjabbe Jacobs
Geeske A[I]bertus vrou v. Siert Derks seer subiet overleden
d. 24 [april] Geertien Peters wed. van Berent Harms annorum 84 inde a tenebris in pietatis studio gravissimo certamine defuncto, voti fatigue diem tandem laetum nacta fuit²
d. 30 april Jacob Tonnis doodgraver
Den 31 juli is overleden 't dogtertje van Jelte Hommes en Egtbertie Emes
d. 5 aug. is overleden de vrou v. Jelte Hommes Egtbertie Emes

1768

- d. 4 nov. Geertien Reinders vrouw v. Cornellis Egtberts

anno 1771 overleden

- Derk Remmers en sijn vrouw Jantje Derks
Moie Homke Cornelis wed. v. Coert Jans

1772 overleden

- een dienstknecht v. schepper Cornell. Egtberts Haje Jans
Claas Jans onder de Diaconie
den ... Gebke de dogter van Bonne Clasen gen. Gebke

1773

- Meinert Alkes schoonvader van Rienje Arijs
Dewerke de huisvrouw van Hindrik Jans in Oosterbuiren mennist

1774

- den 9 juli t dogtertje van Bonne Clasen Jullina

1776

- maj het 3 dogtertje van Bonne Clasen Janna gestorven

1777

- In juli meester Willem Doës Timmerman
In september Lijsebet Luirts vrouw van Willem Wigbolts
nov. Pieter Tammes verdronken

[nov.] Arent Hindriks overleden
den 28 dec. Sibelke Jans Doornbos
vrouw v. Jelte Hommes

1779

Jan Snik in t gasthuis
Lijsebet Meiners vrou van Rienje Arijs
mater caeterum pia habita sed exter-
nis (ut dicitur domesticis) partim inter-
nis vexationibus non resistendo am-
pluis, vitam arsenico albo finiit. ³
Anje Peters vrouw (wed) van Tamme
Derx mennist
Jacob Coerts vriegesel

1781

Den 16 jan. Jacobus Philippus Snijder an
de pleuris gestorven oud ...
den 23 juni s'morgens tegen 4 uir is na
langdurige sukkeling en sware slijm-
siekte door een bijkomende beset-
tinge op de borst seer sagt ontslapen
mijn geliefde huisvrouwe Catharina
Wessels geboren van Amsterdam
Dien selven morgen overleed Hans
Alberts zoon van Albert Hanzen men-
nist na een pleuris siekte zo men dagt
van 8 dage
den 25 aug. is Saske Wijbkes overleden
oud ... gestorven an een sterken loop

1782

den 18 jan. t kind van Jacob Abels
den 10 marte Trienje Leues J. Dogter in t
gasthuis
d. 13 dito Martje vrou van Peter Derks
Tatje in Oosterburen
in maj den 11 een oude vrou
in juni Tjalling Cornellis Schipper
d. 20 juli een Diaconie meijsje van 9 a 10
jaar gestorven

1783

gestorven Claas Claassen zoon van Claas
Cuper
Aeltjen ... vrou van Jan Freriks
den 20 juli 't zoontje van Luie Tammes ½
jaers oud
d. 25 juli Metje Berghuis jonge dogter an
een soort van pleuris gest.

in dit jaar 2 jongtgeborene kinders
gestorven

1784

den 26 mart gestorven 't soontje van
Joest Harms
d. 19 juni Cornellis Egtberts Schepper en
Ouderl. overleden in 't 82 jaar
juli gestorven Hilje vrouw van Harm Hin-
driks in de kraam en 't kindje
augustus Hindrik Jans Mennist in 't 84
jaer
d. 1 nov. stierf J^r Gerh. Alberda H^r v. Dijk-
sterhuis (zie t vor. prothocol) in 't 80
jaer.

1785

febr. gestorven t dogtertje van Cornelis
Berens en Tetje gen. Matje oud 2 jaer
circa
d. 4 april gestorven t dogtertje van Hin-
drik Freriks (snijder)
d. 23 juni overleden Paike Derks ond.
Diaconie
den 30 sept. Jan Freriks oud 80 jaer
mede ond. d. Diaconie
Den 2 oct. zondag t 1 uur overleden de
waardige en Godvrugte ouderling
Harmen Colsteijn Smit
Een man wel swaer gevallen dog van
sonderlinge gaven en genadens ver-
zelt met een diepe ootmoed en ne-
drigh[eid]

1786

Den 13 juni in de kraam gestorven Hilje
Olchers vrou van Willem Wigbolts
zijnde t kindje doot geboren.
den 8 sept gestorven de oude Smits wed.
Trienje.
den 25 sept verdrongen t kind v. Teunis
Peters in Oosterburen

1787

febr. an de roodvonk gestorven Jonk-
man Enne Peters kleinzoon v. Schep-
per Bonne Clazen.

1790

jan. overleden de oudste der plaats Thies
Jans Mennist oud 87 jaar.

1791

juli Atje Vechters vrou van Godefr. Berghuis

1792

4 jan gestorven Aefke Thomas wed
mart de Godvrugtige Pieter Wijbrands in
Oosterbuiren
maj een kind v. Tonnis Peters

1793**1794**

febr Godefridus Berghuis ouderling
mart Arent Freriks in Oosterbuiren

1796

Den 31 december overleed Henricus Blankstein, aan de gevolgen ener langdurige borstkwaal: hebbende in de gemeente van Huzinge zints den jare 1752 verkondigt t Evangelie der zaligheid, welke hij gemoedigd ver-wagtede.

1797

Den 10 jan. verdrong t zoontje van Habbe Ottes Hindrik
9 feb. overleedt de Schoolmeester Geert Veerman.

in 1797

aug. overleden Geertje Willems
22 dec Diewerke Derks vrou van Sijmen Ennes

1798

mai Trientje dogter van Harm Hindriks
juni Derk Berents
29 sept een kraamkind van Jacob Claassen nog niet gedoopt
1 oct. Menje Jans vrou van Jan Derks
6 oct. Biewke dogter van wijlen Pieter Wijbrants en Gebke Hindriks, her-trouwt aan Harm Krijns.
18 nov. Diewerke Freerks wed. van Pieter Derks Schaal
31 dec. Willem Wigbolts

1799

25 jan. Hindrikje Wibbes huisvrouw van Bonne Claassen
21 aug t kind van Wolter Aljes

1800

6 maart Rienje Arijs
27 oct een kind van Roelf Jans en Antje Jans
29 oct Lubge Klaassen wed. van Arent Hindriks

1801

7 jan. Cornelis Tjallings
26 feb Marieke dogter van Jacob Klaassen en Trientje Jacobs in de kinder-ziekte overleden
7 april Frik Hindriks begraven, te Loppersum overleden in de kinderziekte
17 [april] Hindrik zoon van Harm Hindriks, en Weke in de kinderziekte
11 juni overleden Grietje Jacobs wed. van Jacobus Filippus
22 sept — Jantje Berends
26 nov — Hilje Cornelis huisvrouw van Jan Ties

1802

26 feb. Begraven de moeder van Evertje Sents huisvrouw van Jan Botes
30 juni overleden t kraamkind van Homme Jeltes en Wobge Bartelts
22 juli overleden Grietje Jans huisvrouw van Bonne Claassen
20 nov Cornelis Coers, ouderling 81 jaren oud

1803

19 jan Pieter Derks 87 jaren oud
24 feb Freerk Cornelis, Leraar der Doopsgezinden 72 jaar
26 [feb] Frouwke Sikkens vrou van Claas Alderts
5 oct Trientje Jacobs vrou van de Schoolmeester L. Elslo oud 34
16 oct Leffert Elslo sederd mai 1797 Schoolmeester oud 25 jaar

1804

23 feb. Jacob Klaassen
10 mai Berent Lammerts Smid, en

11 mai Maria Colstein Echtelieden

1805

29 mai Onne t kind van Melle Onnes en Anje Amens

12 Juli Jan Derks

30 sept Bonne Luitjes (mennoniet in de Meertehool)

5 nov. Harm Hindriks

21 nov. Jan Havinga Grimmus Schoolmeester

5 dec. Albert Haijes

1806

11 feb Luie Tammes Huisinga

25 [feb] Het kindje van mij H. Blankstein oud 19 dagen

7 juli Elisabet Blankstein mijne Tante oud 77 jaren en 5 maanden begraven in t middenpad der kerk even binnen de deur aan de regterzijde

1806

25 juli Trientje Willems weduwe van Hindrik Friks

25 aug Aaltje Wolthers kind van Wolter Aljes

1807

12 mai Jakob Alberts kind van Hilje Jakobs en wijlen Albert Haijes

14 sept Kornelis Pieters Hein

1808

11 maart t kraamkind van Jan Jans en Martje Kornelis

1 april Berent kind van Harm Berents Smid

3 — Bienk Johannes Rienks van Marrum Leraar bij de Doopsgezinden, sedert 30 maart 1807

30 aug de oudschepper en ouderling Bonne Klaassen

11 oct Diewerke Hindriks wed. van Hindrik Klaassen in t gasthuis

18 dec Anna Pieters huisvrouw van Wolter Aljes

1809

12 jan. Sijmen Mennes ien t Gasthuis

24 feb. Harm Kornelis kind van Kornelis Arends

11 maart Onne Jans

7 juni Stientje C. Huizinga wed. Luie Tammes Huizinga

12 sept. Alje Reerts huisvrouw van Klaas Harms

16 — Trientje Arents huisvrouw van Jacob Garnts

1810

4 jan Kindje van Berent Kornelis dood geboren

10 maart Klaaske Arijs dochter van Arijs Jakobs en Anje Klaarssen wonende op de Harre onder Wester Embden, overleden ten huize van haren grootvader Klaas Harms oud 11 jaren

1 april Trijntje dochter van Geert Pieters

13 juli Garnt Tobias

30 juli Jakob Tobias broeders

24 oct Hinderikus Jakobus Steenbreker

7 nov een jong kind van zekere Oude Arents en Janna Jans

17 — Klaas Harms (arbeider) weduwnaar van Alje Reerts

24 — Aafke Jakobs wed. van Garnt Tobias

1811

20 april Klaaske Alberts vrouw van Klaas Harms

26 mei Pieter Filippus

23 juni Barber Wolters vrouw van Wolter Aljes

17 dec een kraamkind van Eisse Geutjes

27 [dec] Geeske Jans vrouw van Eisse Geutjes

Noten:

1 Eigennamen en geografische namen met hoofdletter, maanden met kleine letter, '—' = herhalingsstreepje.

2 'heeft na het voltooiën van een zeer zware strijd van 84 jaren, van kindsbeen af in vrome ijver, eindelijk de blijde dag ontvangen die haar verlangen en haar lot was'. (vertaling Redmer Alma)

3 'een vrouw, die voor het overige vroom geleefd heeft, maar door externe (naar men zegt: huiselijke) en deels interne kwellingen geen weerstand kon bieden en haar leven met wit arsenicum heeft beëindigd'. (vertaling Redmer Alma)

Toevalsvondsten in de Urbar van klooster Wietmarschen

Jan Feringa, (jan@feringa.nl)

Inleiding

In Wietmarschen (35 km. ten zuidoosten van Coevorden, 20 km. ten zuiden van Meppen) is van de 12^e tot begin 19^e eeuw een klooster gevestigd geweest. Dit klooster speelde een belangrijke rol in het feodale stelsel dat al vanaf de 9^e eeuw van kracht is in deze regio. Van dit klooster is naast zo'n 200 oude tot zeer oude aktes¹ ook een Urbar (grondboek) uit 1571 bewaard gebleven. Dit Urbar is een belangrijke bron voor historici en genealogen en bevat vele vermeldingen over Nederland, bv. over het nabijgelegen klooster van Sibculo en het huis Ootmarsum. Ook Groningen en Groningers komen een aantal malen aan bod, bovendien zijn veel nakomelingen van vermelde personen later naar Nederland getrokken. Een transcriptie van deze bron staat in het boek "Kloster und Stift Wietmarschen" van Heinrich Specht uit 1951 (uitg: Bentheimer Heimatverlag Nordhorn). Dit boek van Specht bevat naast de transcriptie veel additionele informatie, waaronder een namenregister op de Urbar.

Het klooster Wietmarschen

Het klooster is gesticht door de ridder Hugo van Büren. Zijn gemeenschap was eerst gevestigd te Weerselo. Toen het door Heribert, bisschop van Utrecht, toegewezen gebied daar na 10 jaar te klein bleek, is hij naar Gravin Gertrud von Bentheim gegaan om te vragen of ze zich mochten vestigen in een "zekere moerassige vlakte, Wytmersch genoemd". Dit lag tussen de buurtschappen Baclo (Bakelte) en Lohn. De monnik Hildebrand, aanbevolen door het Benedictijner St. Paulusklooster in Utrecht, werd in 1152 feestelijk als eerste abt binnengehaald in Wietmarschen.

Het klooster was van 1152 tot 1259 een gemengd Benedictijnerklooster (samen met Weerselo onder één abt) en van 1259 tot 1675 een Jung-Frauenkloster (onder een proost en priorin). Vanwege de onevenwichtige verhouding tussen de nonnen (weinig) en adellijke "Jüffern" (veel) wijzigde Bisschop Bernard van Galen het klooster in 1675 in een "Freiweltlichen Damenstift Wietmarschen", onder een abdis. In 1811 is onder het Franse regime het klooster opgeheven. Enkele oude gebouwen bestaan nog, vaak ingrijpend verbouwd.

Het bezit van het klooster groeide gestaag, in de Urbar van 1571 worden in totaal 139 schatplichtige "Erben, Kotten oder andere Wohnstätten" (hierna te noemen "boerderij") vermeld, niet alleen in het kerspel Wietmarschen, maar ook ten noorden daarvan, in het zuiden van het Emsland. De bewoners van deze boerderijen verschilden onderling qua positie in het feodale stelsel. Er was een groep die "heel ende al eghen" was, waar de kinderen niets konden erven van vader of moeder. Anderen moesten bij overlijden de helft van de roerende goederen afstaan. Naast deze horigen waren er ook de zogenaamde Blutfreien, die bij overlijden slechts het "Eine Beste" moesten afstaan. Er waren ook vrije mensen onder de bewoners van bovengenoemde boerderijen, met name kinderen. Voor overname van een boerderij kwamen overigens alleen horigen in aanmerking, doorgaans de oudste zoon van de vorige hoofdbewoner, de "Erflinck" of "Erffvolger".

De bewoners droegen normaalgesproken als achternaam de naam van de boerderij. Als een bewoner wegtrok naar een bestemming X buiten de jurisdictie van het

klooster kon dat alleen door geruild te worden (een Wessel) met een horige uit X of vrij te worden (normaliter tegen een forse vergoeding). Vrije mensen konden namelijk wegtrekken of huwen zonder toestemming van het klooster. Van iedere horige die vertrok zou dus in principe een Wessel of "Vriheit" te vinden moeten zijn. Dit is echter regelmatig niet het geval, vooral vanwege heimelijk vertrek naar bestemmingen waar niet zwaar werd getild aan deze regels (zoals Groningen en Drenthe).

De Urbar

Ene J.V.S., vermoedelijk de "Amtmann" van het klooster, is de auteur van een manuscript uit 1571, de Urbar. Dit manuscript is na veel omzwervingen ca. 70 jaar geleden aangekocht door het Staatsarchief Osnabrück (Rep. 1. No. 296 Staatsarchiv Osnabrück). In het manuscript zijn aanvullingen te vinden van 1571 tot 1577.

De belangrijkste onderdelen zijn het "Wesselboick", waarin de ruil van horigen met andere kloosters en leenheren beschreven staat en een beschrijving van alle schatplichtige "Erve, Kotten und andere Wonstede" incl. genealogische informatie over de bewoners en hun voorgangers (soms 4 of 5 generaties).

Het bijzondere van deze 16^e eeuwse bron is dat de behandelde personen en families over het algemeen niet tot de bovenlaag van de bevolking behoorden, zoals bij andere bronnen uit deze tijd bijna altijd het geval is. Uit de Urbar valt voor genealogen veel interessante informatie te halen (zie ook mijn kwartierstaat www.feringa.nl/kw_jan/frame3.htm). Deze genealogische informatie is soms zeer gedetailleerd (bv. doopdata) en gaat vaak terug tot ruim voor 1500. Uit het nageslacht van deze families (bv. Hadewert / Hadwerding, Hermelinck, van der Lage / Lageman, Lugering, Lyndeman, Mencken, Niehoff, Schiller, Schulte, Schyvink, Sickink, Suthoff, Tegeder, Teusinck, Tungerloe, Wichboldes, etc.) zijn later veel mensen naar onze streken getrokken.

In het Wesselboek kom ik slechts één vermelding van Groningen tegen, wat niet vreemd is, omdat Groningen geen rol speelde in het leenstelsel.

De nummering betreft de bladen uit het manuscript, opmerkingen tussen [ ] zijn van de auteur van dit artikel, opmerkingen tussen ( ) zijn van Heinrich Specht.

10a. Bisschop van Munster

1540

Overgelaten [afgestaan] eine Magt, Cyen, Gruppen Hermans, boraden upt Strohuiss.

Entfangen Muter Haseken Dochter to Hesepe, vertoch in [vertrok naar] Gronynger Land."

Het hele Wesselboek staat vol met dit riedeltje: Overgelaten – Entfangen. De ruilen waren overigens lang niet altijd enkelvoudig, er komt zelfs een vijfhoekswissel voor in het Wesselboek.

Hieronder een aantal vermeldingen van Groningen-gangers uit het tweede deel van de Urbar, de beschrijving van de boerderijen en de historie van de bewoning.

Lyndeman (onder 111a)

I. *Item Johan tor Lynden sin Huisfrouwe (war) Fenne van Volckerinck to Bimolte, Teelden wol 18 Kinder, Johan, der Erffvolger, Herman, quam to Gruppenhuiß*

+ Wernse, to Velthusen,

.....

+ Wessel, ein Monick **tor Apel**

+ Stine to **Vreischenloe** edder[off] up der Jegen ²

.....

Van alle desen Kinderen, dat dit teken + vor steitt, vinde ich geine Wessel edde Vriheit.

129 a. Bolmer

.....

- II. Nach Lueken [1^e man] Dode nam Tele [geboren te Bolmerinck] ao. 1503 Hinriche uth Hillerinck to Hesepe by Northorn. Darvan [daaruit geboren] Lueke, wort verlorn, Berndt quam to **Gronyngen**.
- III. Anno 1518 nam Johan dat Erve an mitt vort Johans Dochter to Messingen, genant Wobbe. Telde eine Dochter, Fenne, leip in den Krich ³ na Munster, kreich darna to **Gronyngen** einen Becker und levett noch ao. [15]70.
- IV. Na Johans Dode nam Wobbe Gerde van der Heide, ere Kinder: Johan, vry, Thonyß, vry, Herman, quam up Johanninck to Essche, Talle ten Holte in der Borch, Maria to **Gronyngen** vry, ere Dochter, Metten, ten geistliken Megden, vry.
- V. Nach Wobben Dode nam Gerdt Gesen vam Elßhofe, ere Kinder: Wobbe tor Har, Alheit, tom Broickhuse to Messingen, Grete, starf to **Groningen**, Gerdt, Eilardt, Maria.

.....

133 a. Wunneman

.....

- III. Swenne van Berninck starff, unde Gerdt de anderde nam wedder Gesen van Richterdinck to Vrelstorpe, hadde eine Sone, Berndt, dre Dochters, Swenne, wont to **Gronyngen**, ere Man ein Moller vor der Porten nach **Sylwert**, ych vinde geinen vridom, ...
[qua tijdsaanduiding van de komst van Swenne naar Groningen weet ik alleen dat haar oudere stiefbroer en Erfflinck Gerdt in 1559 huwt met Fenne Wichboldes]

.....

168a Nusse (Nüsse, Ksp. Wietmarschen)

- I. Nusse Berndt, also genompt, dat he vaken na Nusse genck, sin Frauwe, Gese vam Elshove, ere Kinder: Rolff, - Hinrich, starff by **Groningen**, - Gerdt, wordt vry, nam Wichbolds Gesen und verstarff in Freislant, - Johan, ten Camphuiß im Ampt Linge.

.....

208 a. Sickinck

.....

- II. Mette, de oldetste Dochter, nam Gerde van Mensenhuiß, ere Kinder: Johan, de Erffvolger, Evert, Swenne, hefft van Koep Backemueden ⁴ to Meppen ein Kindt, genant Swenne, nu,. Ao. [15]70, wol tein Jar olt, Talle, beslapen, hadde einen sone, den hefft sin vader by sick to **Wintschaten**, ...

235b. Rupinck

.....
II *Johan nam gesen van hermelinck. Darvan Mense, de Erfflinck, Johan, waß ein Monick te Vrenswegen, genck daruth und starff in Drente, Wernse **tor Apel**, ich meyne, he sy ury, Hille ten Witmerschen.*

Ook bevat de Urbar een lijst met mensen die vrij gelaten zijn, dwz. afscheid hebben kunnen nemen van de status van horige. Ook daar één vermelding van Groningen.

85a. Vry gelaten van des Cloisters Luiden

.....
*1549 Sager Gerdes und Annen syner Frauwen Dochter, Gebbeke, de Moder uth dem Withmerschen gebaren, wonede in **Groninger Lant**.*

Het boek van Specht is uiteraard niet meer in de handel, bij antiquarische aanschaf moet op ca. 35 euro gerekend worden.

Met hartelijke dank aan René Remkes voor correcties en suggesties en Meindert Schroor voor de informatie over de molen.

Noten:

- 1 Zie "Regesten aus dem Archiv des Klosters und Stiftes Wietmarschen", Wilhelm Kohl, Verlag Heimatverein der Grafschaft Bentheim e.V., Nordhorn 1973.
- 2 Jegen kan ik niet thuisbrengen, maar wellicht heeft er jeger of ieger gestaan, wat "er-gens" betekent.
- 3 Vanaf 1533 maakten de wederdopers onder leiding van 'koning van Sion' Jan van Leyden in de stad Münster de dienst uit. Op 22 januari 1535 viel de stad in handen van de belegeraars, de troepen van de verdreven bisschop van Münster. Jan van Leyden en de zijnen werden gruwelijk gestraft.
4. Burger en in 1567 burgemeester te Meppen, leenheer, geb. ca. 1560, gezien zijn leeftijd zou hier ook zijn zoon Caspar bedoeld kunnen zijn.

ADVERTENTIE

BOEKHANDEL GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53

9712 HC Groningen

Email: gwalter@noord.bart.nl

Tel 050-312 25 23

Fax 050-318 66 30

De specialist in het Noorden voor Groningana

Berend Alberts Scholtens en Tecla Stevens Een katholiek echtpaar uit Sappemeer

René Remkes, Westeremden, reneremkes@hetnet.nl

Op 7 mei 1755 trouwen in Sappemeer Berend Scholtens en Tecla Stevens. Het gaat hier om het wettelijk vereiste Nederlands hervormde huwelijk. Ze komen beide uit Westfalen. Later, als hun kinderen in de statie Kleinemeer gedoopt worden, blijkt, dat het echtpaar katholiek is, wat geen verbazing wekt als we bedenken waar ze vandaan komen.

Berend en Tecla laten in de jaren na 1760 in Kleinemeer zeven kinderen dopen. Uit andere bronnen blijkt, dat in het oude – verdwenen – DTB van Kleinemeer van vóór 1760 nog minimaal twee kinderen vermeld moeten zijn geweest.

Helaas weten we van Berend nog steeds niet, uit welk dorp hij komt. In het deel van Duitsland, waar zijn wortels liggen was in vrijwel elk dorp een familie met de naam Schulte.

Het archief van de notaris T.H. Nankeman (1729–1816), die in Lathen woonde, bleek tenminste één verrassing te bevatten. Op zoek naar andere personen kwamen we enkele bekenden tegen. Op 2 april 1771 is Berend Scholtens (hier Bernd Schulte genoemd) in Lathen, samen met zijn zwager Jan Stevens uit Melstrup om de bruidschat op te halen, waar hij door zijn huwelijk met Tecla recht op heeft. De hoogte van het bedrag wordt helaas buiten beschouwing gelaten. Wel wordt gesproken over “kistenfüllinge” en vee als onderdeel van die bruidschat. De “Kistenfüllung” kon uit verschillende zaken bestaan, maar bevatte meestal de kist zelf, die vaak fraai bewerkt was, met daarin beddegoed, kleding voor de vrouw, keukengerei en andere huishoudelijke goederen. De “Kistenfüllung” kon groter zijn dan de kist zelf: alles hoefde er niet in te passen. De rijkdom van de ouders was recht evenredig met de grootte van de bruidschat. Zowel vertrekkende dochters als zoons kregen een kist met inhoud mee.

Dit is de tekst van de akte:

Bron: Rep. 958 Not. T.H. Nankeman Nr.2, Staatsarchiv Osnabrück
Transcriptie: René Remkes

(In de marge:) Quitung auff Bernd Schulte behuff Jan Stevens
Anno 1771 den 2ten Aprilis

Erschienen für mir Notarien undt gezeügen **Bernd Schulte** auß Sapmeer in Gröningerlandt, außsagte undt bekandte darauff freÿwillig, ohngezwungen undt ohngetrungen für sich undt seinen abwesenden Ehefrauen **Tecla Stevens**, wofür de cujus rato sub hypothecca bonurum cavarite und Erben, daß Er den seiner frauen ebengewaldt (?) auß ihren elterlichen gütheren undt **Stevens** wohnung zu Melstrup competirende undt versprochene brautschatz, kindtlichen antheil undt absohn, kistenfüllinge undt viehe von seinem schwageren **Jan Stevens** vollig undt richtig erhalten, daher darab nicht nur generaliter quitirte, sonderen thäte auch hiemit für sich undt seiner frauen **Tecla**, wofür nochmahlen unter verband seiner haab undt güther cavarite und erben von **Stevens** wohnung undt seiner frauen elterlichen

haab und güther einen erb-, ewig und ohnwiderrufflichen abstandt und dieselbe behueff seines schwageren **Jan Stevens** renunciijren, renunciijrte allen hierwieder dienenden rechts..... (?) alß des betrugs, argelister überredung der verletzung groß, großer, und größten und wie die sonsten nahmen haben, vermitz zu meines Notarij handen gethaner stipulation et sub hÿpotheca bonorum, actum Laten in ædibus mei Notarij ¹ in der schreibstuben præsentibus requisitus et fide dignis testibus ² **Johan Heinrich Einhaus** auß der bourschafft Oberlangen und **Wilm Bruns** aus Laten.

Charta 4 Schilling 8 stüber
extractum

In fidem Prothocolli
Theodorus Hermannus Nanckeman
Notarius C..(?) Publicus et Immatriculatus debitus (?)
requisitus mpp

- 1 mijn woning (in de woning van de notaris)
- 2 in aanwezigheid van (de) vereiste en geloofwaardige getuigen

Kwartierstaat van Tecla Stevens

- 1a Joannes Bernardus Stevens (Jan), geb. Melstrup, ged. Lathen 18-11-1724, wonende in Melstrup.
  - b Angela Aleid Stevens, geb. Melstrup, ged. Lathen 20-2-1727, wonende in Melstrup.
  - c Regina Stevens, geb. Melstrup, ged. Lathen 16-2-1729, wonende in Melstrup.
  - d **Tecla Stevens**, geb. Melstrup, ged. Lathen 30-1-1731, wonende in Melstrup en in Sappemeer, tr. Sappemeer (NH) 7-5-1755 met **Berent Alberts Scholtens (Bernd Schulte** in Duitse notarisacte), landbouwer, afkomstig uit Westfalen, wonende in Sappemeer, overl. aldaar 24-4-1805. Hij was later gehuwd met **Anna Smid**.
  - e Anna Margareta Maria Stevens, geb. Melstrup, ged. Lathen 30-11-1733.
  - f Bernard Stevens, geb. Melstrup, ged. Lathen 6-3-1736, wonende in Melstrup.
  - g Margaretha Stevens, geb. rond 1736, wonende in Melstrup.
  - h Alheid Stevens, geb. rond 1740, wonende in Melstrup.
  - i Susanna Stevens, geb. rond 1742, wonende in Melstrup. Zij tr. Lathen 18-8-1772 (getuige was Hermannus Wolbeck) met Berndt Herm Sinnigen, geb. Lathen, ged. aldaar 8-7-1748, zn. van Bernardus Sinnigen en Anna Catharina Bruns.
  - j Stephanus Stevens, geb. rond 1744, wonende in Melstrup .
  - k Gerd Mathias Stevens, geb. rond 1747, wonende in Melstrup.
- 2 **Steven Stevens** ook genaamd **Stephan**, geb. rond 1693, wonende in Melstrup, overl. na 1749; tr. Lathen 23-11-1723 (getuigen waren Theodorus Schulte en Jacobus Arens) met
  - 3 **Telke Haskamp** ook genaamd **Tecla**, afkomstig uit Wippingen, ged. Sögel 9-1-1703, wonende in Wippingen en in Melstrup, overl. na 1750.

- 4 **Joannes Stevens**, geb. Melstrup, ged. Lathen 4-5-1660, wonende in Melstrup, overl. voor 1749; tr. rond 1690 met
- 5 **Angela**, geb. rond 1669, wonende in Melstrup, overl. na 1749.
Uit dit huwelijk kinderen Stevens:
1. **Steven (Stephan)**, geb. rond 1693, zie nr. 2; 2. **Henricus Stevens gen. Bödige** (Henricus Stephans), geb. rond 1700 in Melstrup, overl. Dörpen 14-1-1755; 3. **Thecla** geb. Melstrup, ged. Lathen 7-10-1711; 4. **Otto** geb. rond 1719, wonende in Melstrup; 5. **Hermannus**, wonende in Melstrup.
- 6 **Bernhard Bürschen gen. Haskamp**, Beerbter, geb. Biene, ged. Lingen 25-2-1657, wonende in Biene en in Wipplingen, overl. na 1719.; tr. (1) **Sögel** 24-7-1690 met Armengildis Haskamp, Hoferbin, geb. Wipplingen rond 1660, overl. aldaar 18-1-1696, dr. van Herman Haskamp en Hille Schmidt; tr. (2) **Sögel** 22-7-1696 met
- 7 **Richardis Reiners** (ook genaamd **Tieken**), geb. Wipplingen, ged. Sögel 18-2-1679, wonende in Wipplingen, overl. na 1750.
Uit dit huwelijk kinderen Haskamp, allen geboren in Wipplingen en gedoopt te Sögel [Wipplingen-Ost hoorde kerkelijk bij Sögel, Wipplingen-West bij Steinbild]:
1. **Matthias**, ged. 6-12-1697, overl. Wipplingen voor 14-6-1719, begr. in Sögel; 2. **Joannes** 5-5-1700, wonende in Wipplingen, overl. aldaar 2-9-1789, begr. in Sögel; 3. **Telke** (ook genaamd **Tecla**) 9-1-1703, zie nr. 3; 4. **Bernardus** (ook genaamd **Herman Bernhard**) 4-10-1705, wonende in Wipplingen; 5. **Susanna** 5-10-1708; 6. **Helena** 27-6-1712; 7. **Margaretha**, geb. Wipplingen 17-2-1715, ged. in Sögel; 8. **Mathias** Haskamp 14-6-1719, wonende in Wipplingen, overl. aldaar 10-12-1784, begr. in Sögel.
- 8 **Stephanus Stevens** (ook genaamd **Steven to Melstrop** en **Steven Jansen** bij huwelijk), geb. rond 1630, wonende in Melstrup; tr. Lathen 6-11-1656 met
- 9 **Telken Vorts**, wonende in Melstrup .
Uit dit huwelijk kinderen Stevens, geboren te Melstrup en gedoopt te Lathen:
1. **Joannes**, ged. 4-5-1660, zie 4; 2. **Anna** 15-5-1667; 3. **Henricus** 14-9-1670.
- 12 **Matthias Bursche**, Beerbter, geb. Biene, ged. Lingen 5-3-1628, tr. Lingen 2-6-1653 met
- 13 **Adelheidis Brook**, geb. Brockhusen (Graafschap Lingen), ged. Lingen 5-7-1637, overl. Biene 25-12-1705.
Uit dit huwelijk kinderen Bursche/Bürschen, geboren te Biene en gedoopt te Lingen:
1. **Johannes**, ged. 27-6-1655; 2. **Bernhard** Bürschen gen. Haskamp 25-2-1657, zie 6; 3. **Anna** 17-8-1659; 4. **Susanna** 8-4-1667; 5. **Adelheidis** 16-6-1669; 6. **Maria** 7-6-1671; 7. **Herman Matthias** 11-7-1678.
- 14 **Johan Tieken Reiners**, Beerbter, geb. rond 1640, wonende in Wipplingen, overl. na 1679; tr. met
- 15 **Thekla**, wonende in Wipplingen, overl. na 1679.
Uit dit huwelijk:
1. **Richardis** Reiners (Tieken), geb. Wipplingen, ged. Sögel 18-2-1679, zie 7; 2. **Gebbeke** Tycken (Reiners en Genovefa ex Wipplinge).
- 16 **Johan Stevingk (Johan Stevens)**, geb. rond 1600, wonende in Melstrup, overl. aldaar 9-11-1652; tr. met
- 17 **Anna**, wonende in Melstrup, overl. na 1659.
Uit dit huwelijk kinderen Stevens:

1. **Stephanus**, geb. rond 1630, zie 8; 2. **Anna Jansen** alias **Stevens**, geb. rond 1635, afkomstig uit Elstrup, wonende in Dersum; 3. **Susanna**, geb. rond 1637 (RK), wonende in Melstrup; 4. **Gebbeke**, wonende in Melstrup.
- 24 **Johannes Bursche**, Beerbter, geb. rond 1600, wonende in Biene, tr. Lingen 27-11-1623 met
- 25 **Adelheidis Coeitters**, wonende in Biene .
- 26 **Bernhard Brookhuis**, Beerbter, wonende in Brockhusen (Graafschap Lingen); tr. Lingen 26-7-1626 met
- 27 **Susanna Brümmer**, overl. Brockhusen 1-11-1682.
- 28 **Tieke Reiners**, Beerbter, geb. rond 1610, wonende in Wippingen, overl. na 1652.; tr. met
- 29 **Hille**, wonende in Wippingen, overl. na 1652.
- 32 (?) **Steven zu Melstorpf**, geb. rond 1570, wonende in Melstrup, overl. na 14-1-1606; tr. met
- 33 (?) **Gebbeke**, wonende in Melstrup, overl. na 14-1-1606.

Aanvullingen en correcties

Artikel De veroordeelde ontleed in HDP jaargang 12, nr. 1, blz. 22 e.v.

Het vertrouwen dat de weduwe van de veroordeelde een kleine subsidie zou krijgen was een beetje te gemakkelijk. Ze moet zelf een verzoek indienen, wat ze op 19 februari 1658 doet. In het Statenarchief (toegang 1) inv.nr. 12 staat op fol. 417verso: "Van Griete de weduwe van Harmen Jansen onlangs in 't Oldampt onthooffd om een jaer subsidium tot onderholt van haer ende haer vier kinder." Op 3 maart (fol. 449verso) wordt er 50 car. gulden toegekend. Mogelijk komen we met deze nieuwe gegevens weer een stapje verder.

Artikel Hendrick van Laer in HDP jaargang 12, nr. 2, blz. 45 e.v.

nr. 1: heeft waarschijnlijk een broer, de op 19 januari 1661 in het Statenarchief (toeg. 1, inv.nr. 13) genoemde Jan Gijsbert van 't Laer. Op dat moment is die "olt tegens 70 jaar", wat zijn geboorte op rond 1590 brengt.

nr. 5: de ouders van Defien de Sighers zijn Wolter de Sijghers en Eltelen de Gruis, die huwelijksvoorwaarden maakten op 13 september 1606. Dit blijkt uit een akte uit RA III a 62 van 24 oktober 1659. De overlijdensdatum van Hendrick nummer 5 kan hierdoor worden gesteld op na 24-10-1659.

Artikel Derk Harms Schut in HDP jaargang 12, nr. 2, blz. 50 e.v.

Mevrouw Hannie (Hank) Oosting-de Boer vertelde dat Doeke Alberts op 29 juni 1795 in Oosternieland begraven is (extract ontvangboek Ned. Herv. Diaconie Oosternieland). Dit staat o.a. in de huwelijksbijlagen van Eppo Doekes Oosting (kind nummer 4, geb. 3 aug. 1785), die op 27 juni 1818 in Loppersum trouwde met Jantje Sierts Elema.

Als overlijdensdatum van Aafke Meertens is vermeld 12-1-1810, dit zou ook (ander extract) 12 juni 1810 kunnen zijn.

Groningers te vinden in het Verenigingscentrum te Weesp

Jos Kaldenbach

Zoals u wellicht door bezoeken aan het Verenigingscentrum al weet, is er in Weesp veel te vinden dat nog niet in de PC zit, maar door zelf zoeken moet worden gevonden.

Een van die nieuwe mogelijkheden is voor u nagekeken: in de NGV-indexen van het ONA van honderden Noordhollandse notarissen tussen 1557 en 1811 zitten in de microfichebestanden (van het RANH) honderden Groningse schippers, matrozen, soldaten, handelaren, etc, allemaal keurig te vinden, als u een achternaam weet. Zo niet, bij patroniemen is ook op plaatsnaam een index gemaakt, waarin vele honderden Friezen [ze bedoelen waarschijnlijk Groningers, red.] verstopt zitten, zoals hieronder via een steekproef duidelijk blijkt:

Naam	Inv. ONA	Datum
Gaaijke Jelles uit Nieuw Statenzijl, analfabete, handmerk: omcirkeld krukkenkruis, haar kinderen Dirk en Jan Gaaijkesz., met handmerk: hakenkruis	924-344	8- 1-1631
Hendrica Hendriks uit Nieuweschans, weduwe van Eijlert Boeneschans	1331- 56B	23- 7-1763
Trijn Tiddings Kramer, overleden in Maartensdijk (Groninger Ommelanden), weduwe van Bastiaan van Lipe, moeder van Sijtje van Lipe	6158-783	22-11-1787
Impke Doedes, overleden in Groningerland, Oldereem, gehuwd geweest met Gerrit Jansz.	1348- 4B	30- 4-1752
Pieter Jansz. van Aalst, neef van Pieter van Aalst in Westzaandam	5917-136	11-11-1769
Jan Gerritsz. uit Niekerk, matroos	5987-102	13- 4-1745
Jannetje Albers uit Niekerk, moeder van Arent	5958- 65	9- 5-1768

De aardigste vondst met de meeste namen zat in de akte uit 1631. Deze zal integraal worden gepubliceerd in HuppelDePup.

Naast deze vondsten op microfiches op plaatsnaam, er zijn er dus véél meer, kunt u ook op familienaam, auteursnaam, boektitel, VOC, WIC- bronnen, etc. zoeken. En in ons Intranet zitten intussen ruim 3,1 miljoen namen uit bidprentjes, zelfs met niet-katholieken. Een deel van die vondsten vindt u als lid ook op www.ngv.nl.

Tot ziens in Weesp.

De medewerkers van ons VC

Ver van huis

Getrouwd NG Terborg met attest naar Willemstad 23-10/10-11-1784 Pieter Klukkens jm, geboren Groningen met Henrica Kroesen jd onlangs alhier gewoond hebbende. Ingezonden Tonny Thuijs

Sara Jans van Texel, de vrouw van Albert Winsemius

Jos Kaldenbach

Op heden den eersten Maij XVI^C negen ende vijftich
Compareerde voor mij Riewert Janß Lantman bij den Hove van Hollant geadmit-
teert Openbaer Notaris tot Enchuijsen residerend, ende de getuijgen nagenoemt,
d'eerbare Sijtjen Montanus dr. weduwe wijlen Dirck Jacobsz. Grannet, borgerse
deser stede, mede Erfgenaem van de goederen naegelaten bij Sara Jansdr. van
Texel, in leven huijsvrouwe van d'E[del]e Albert Winsemius, borger tot Groningen,
sijnde de comparante geasisteert met mij Notaris, haren in desen gecosene voocht,
de welcke verclaerde geconstitueert ende machtich gemaekt te hebben, sulcks
doende bij desen d'E[del]e Sijmen van Hoornbeeck, lakencooper tot Groningen,
haren Cousijn, omme uijt des Constituantes name & van harentwegen te transporte-
ren in vrijen eijgendom van d'E[del]e Thomas Montanus, Medicinen doctor, haren
Broeder, sekere derde paert in thien en een vierendeel grasen Lants, gelegen in de
Provintie van Groningen, onder 't klokke slach van Winsum, meijers wijse gebruikct
bij Jelte Pieterss ende Hendrick Jacobss, bekennende sij Comparante van de selve
haren broeder voorn[oem]t op den tweeden Januarij nieuwe stijl sestien hondert
negen & vijftich over ende van het bovengemelde derde paert in die voors[egde]
thien en een vierendeel grasen lants, ten vollen betaelt ende voldaan te sijn, den laet-
sten met den eersten penningh. Belovende de Comparante alle 't gene bij den ge-
constitueerde in desen gedaen & gehandelt sal worden, voor goet, vast & van waer-
den te sullen houden ende doen houden, ende haren gemelde broeder voor alle
naemaninge te bevrijen. Onder verbant als nae rechte. Alles oprecht. Aldus gedaen
& gepasseert binnen deser voors[egde] stede ten huijse van haer comparante, in pre-
sentie van de eersame Reijer Franss, Mr. schoemaker & Adolph Rijchertss schoema-
kers knecht alhier ter stede, als getuijghen hier toe versocht ende gebeden.

[getekend] Sijtgen G. Montanis
Reijer Franss Swart
Adolff Richerdtzen

Mij present
R.J. Lantman
Not[ari]s Publ[icus]

Aanvulling [red.]:

Schriver Albert Winshemius, tr. (otr. Groningen 23-2-1633) Groningen MK 31-3-1633 de
deugtsame vrou Sara Jansens, weduwe van Gerardus Smit, van Tessel, daer voor caveer-
de Daniël Nijenborch.

Ver van huis

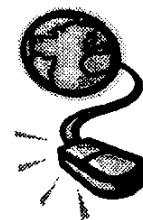
23 mei 1830 huwelijk Henricus Hermannus Sinnige a Veendam & Catharina Elisa-
beth Sleümer ex Freren. Coram testibus [= ten overstaan van getuigen] Lucia Slee et
B.H.? Mensen.

Archief bisdom Osnabrück in Meppen, RK kerkboek van Freren. Gevonden door Heinz
Mencke, ingezonden door Jan Feringa.

Noot red: BS Veendam huwelijk d.d. 29-9-1830 van Henricus Harmannus Sinnige met
Catharina Elisabeth Schlömer.

Alle@@@ digit@@@ (zestien)

Antonia Veldhuis, Veenwouden (gecontroleerd door Bert Kranenburg)

In deze rubriek komen interessante homepages en nieuwe digitale bestanden aan bod. Tips kunt u mailen aan antonia.veldhuis@hetnet.nl.

Jan Jaap Hazenberg attendeerde me op de homepage www.groningerkerken.nl/ogk/site.html voor historische kerken in Groningen. Links op de pagina staat een onderverdeling in o.a. **Home** (info over de stichting en links naar (onder **Kijk ook eens bij:**) **Molens, Orgelland, Landschap, Stad** en **Aakerk**, alles uiteraard betrekking hebbende op Groningen), **Kerken, kerkhoven, orgels, in de steigers** (kerken en orgels waaraan gewerkt wordt), **Stichting** en **Archief**. Elk item is weer onderverdeeld.

Als u een document van de computer verwijdert en het uit de prullenmand gooit is het weg. Ja toch? Neen, aldus Menne Glas. Hij gaf me de volgende uitleg:

Je kunt de computer vergelijken met een bibliotheek en de filemanager met de catalogus. Betreffend item wordt uit de catalogus gehaald, maar het boek (document) is nog wel ergens. Op een gegeven moment wordt het door iets anders overschreven. Pas dan verdwijnt het echt.

Van Tjaart Glas de gouden tip om het toch (via *cache*) terug te vinden met het tool **Desktop Search**, gratis te downloaden op <http://desktop.google.nl>. Het laden kost slechts enige minuten, het werkt helaas alleen onder Windows XP en Windows 2000 SP3+. Maar dan hebt u ook wat! Na installatie (dubbelklikken, wijst zichzelf) begint het programma meteen (achter de schermen) te indexeren. Als dit gebeurd is, kunt u zoeken in Outlook, Word, Excel, Power Point, Internet Explorer en nog enige andere items. Dit nadat u eenmalig www.google.nl hebt geopend (online) en deze (via **Favorieten / Toevoegen als Favorieten / Offline beschikbaar maken / OK**) offline is ingesteld. Na de eerste keer openen vraagt hij daar zelf wel om en zegt duidelijk wat u moet doen. Het zoeken is nu nog slechts secundewerk. **Desktop doorzoeken** aanklikken en een zoekterm geven. Het aantal door te zoeken items staat onderin de zoekpagina. **Index-status** (onder **Zoeken op uw eigen computer**) geeft specificatie van de doorzoekbare items. Onder **Info** staat de gebruiksaanwijzing (**Aan de slag**), **Online Help**, de mogelijkheid het programma te verwijderen en Feedback versturen.

Noot van Bert Kranenburg: nadeel zou kunnen zijn dat, omdat het indexbestand steeds groter wordt, de computer mogelijk iets trager wordt.

Van dezelfde maker is het programma waarop Harry Brouwer me enthousiast wees: **Picasa 2**, de gratis fotohulp van Google voor het bewaren, organiseren, archiveren en afdrukken van digitale foto's. Het programma is geschikt voor Windows 98, ME, 2000 en XP. Na het downloaden (www.picasa.com, rechtsboven staat **Download**) en installeren van het programma zoekt het alle digitale foto's op de harde schijf, zodat ze binnen het programma te zien zijn. Door op een foto te dubbelklikken verschijnt er links een bewerkingslijst waarin o.a. rode ogen en kleur gemakkelijk bewerkt kunnen worden. Door op **Slideshow** te klikken verschijnen de foto's automatisch één voor één. **Escape** brengt u weer terug. Foto aanklikken en op de ster onder de blauwe balk drukken selecteert deze afbeelding als favoriet. Hier ook de mogelijkheid om foto's te draaien, te printen en te mailen. Door op het **?** te klikken (direct onder de bovenste balk bovenin het scherm) verschijnt een hulpscherm. **Back to Library** (linksboven in menu) brengt u weer terug bij de verzameling afbeeldingen. Rechtsboven, bij het vergrootglas, kunt u een naam intikken. Razendsnel verschijnen de foto's die aan dat

criterium voldoen. Het programma is in het Engels. U begrijpt het al: ook ik installeerde *Picasa*.

Anders Daae vraagt aandacht voor de homepage <http://members.home.nl/daae/heraldiek>. Neemt u alvast een kijkje; in het volgende nummer volgt een uitgebreidere beschrijving.

Slechts twee genealogische homepages dus deze keer, maar daarnaast wel twee programma's waarmee u uw digitale bestanden gemakkelijker toegankelijker maakt en weer van alles vindt wat u kwijt was. Veel plezier ermee!

Een lijk had zien drijven van het vrouwelijke geslacht

Harry Timmer

Op heden den tweeden April achttien honderd en zesendertig des middags te twaalf uren is voor ons Hendrik Willem van Giffen, Wethouder der Stad Groningen speciaal belast met de functien van Officier van den Burgerlijken Stand verschenen: Willem Derks Ronda, oud vijftig jaren, van beroep schipper, wonende te Schouwerzijl, dat hij op gisteren den eersten dezer des morgens tusschen zeven en acht uren met zijn schip komende van Schouwerzijl langs het Reitdiep, in dat vaarwater tusschen Garnwert en de Wierumerschouw een lijk had zien drijven van het vrouwelijke geslacht, het welk hij had opgehaald en aan boord gebragt, doch dat hij wegens de sterke wind en de stroom van het water niet aan land met zijn schip kunnende komen om aldaar ter plaatze de noodige aangave te doen, het lijk achter aan het schip had mede gevoerd, en daar mede binnen de haven dezer stad was gekomen, dat hij toen vernomen had dat dit het lijk zoude zijn van een vrouw dewelke voor eenige tijd alhier in het water was gevallen, en woonachtig was in de behuizing staande in de Vischhoek geteekend Lett. J N° 183, voorts zijn mede verschenen Harm Geerts Huls, oud vierenzestig jaren, van beroep arbeider en Berend Hovingh oud vijfenveertig jaren, van beroep leedaanzegger, beide alhier woonachtig en naburen van de na te noemene overledene, dewelke verklaarden dat het opgemeld lijk aldaar was gebragt en het welk zij erkenden te zijn voor dat van **Jetske Berends**, ongeveer vijfenzeventig jaren oud, zonder beroep, geboren en woonachtig geweest te Groningen, weduwe van **Jan Berends de Jong**, dochter van wijlen Benne en van wijlen Trientje (geslachtsnamen niet bekend), terwijl ook aan hun bekend was dat de overledene sedert eenigen tijd vermist was geworden. Ten gevolge van deze verklaring, hebben wij de tegenwoordige acte opgemaakt, die door de declaranten en ons na voorlezing is getekend.

Bron: BS Groningen, Overlijden, akte d.d. 2-4-1836.

Aanvulling [red.]:

Jan Berents de Jonge, van Groningen, tr. (otr. Groningen 3-12-1791) Groningen MK 6-12-1791 met Jetske Bennes, van Buitenpost, p.q. [pro qua] Benne Pieters als vader [Bron DTB stad Groningen]

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Eilko van der Laan, eilko@tiscali.nl

Geschiedenis binnen loopafstand. Cultuur-historische schetsen van het A-kwartier. W. Brouwer. Eigen uitgave Buurtvereniging Het A-kwartier, 2004; ISBN 9080964719; ingenaaid, geïllustreerd, 106 pagina's; € 8,50.

Grafpoëzie van het Groningerland. M. Mulder. Uitg Profiel, Bedum 2005; ISBN 9052943435; gebonden en stofomslag, ingenaaid, geïllustreerd, 112 pagina's; € 14,90.

Voor het kind is niets ons teveel. 75 jaar Speeltuinentrale Groningen. M. Borst. Uitgave van Vereniging Speeltuinentrale Groningen VSCG, 2005; geen ISBN; ingenaaid, geïllustreerd, 64 pagina's; € 8,00.

Tange-Alteveer en het Zendingsveld. S.J. Seinen, v.d.m. Uitgeverij Cedrus, 2005; ISBN 9052943133; gebonden, 210 pagina's; € 19,50. Boek over de zendingsgeschiedenis vanuit Tange-Alteveer.

Straatnamen gemeente Slochteren. Tj. Diekema, H. Kooi. Uitgave van de Culturele commissie van de gemeente Slochteren; ISBN 9080986712; ingenaaid, geïllustreerd; 96 pagina's; € 8,50.

Groningen. Terug in de tijd. Bewogen jaren uit de Groninger Historie. F.E. Banga. Uitgever BBP, 2005; ISBN 9076840008; gebonden, geïllustreerd, 96 pagina's; € 24,95.

Een boekwerk over de oorlogsjaren met veel foto's van voor en na de bevrijding.

Groninger welvaart. Scheepvaart in Stad en Ommeland. Uitg. Passage, 2005; ISBN 9054521333; gebonden, geïllustreerd, 120 pagina's; € 18,90.

Nog te verschijnen boeken

De Atlas van Huegenin. Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland 1819-1829. H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers, te verschijnen in november 2005.

Door de Drentse Historische Vereniging zal een atlas worden uitgegeven met topografische kaarten van Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel. Ze zijn vervaardigd tussen 1819 en 1829 door militaire ingenieurs onder leiding van eerste luitenant W.U. Huegenin. De kaarten zijn op een schaal van 1:40.000, waardoor details goed herkenbaar zijn, met name buiten de steden en grote plaatsen.

Friesland en Groningen zijn tussen 1819 en 1823 verkend; de kaarten van Drenthe en Overijssel zijn in 1829 vervaardigd. Tot 21 oktober 2005 is op deze uitgave voor € 42,50 in te tekenen. Daarna is de prijs € 52,50.

Omvang ca. 300 pagina's, waarvan 170 pagina's met afbeeldingen van kaarten in kleur.

Een folder is verkrijgbaar bij de uitgever of de boekhandel.

Boerderijen- en Molenboek Appingedam.

In november 2005 verschijnt bovenstaande uitgave van de heer Jan Evert Emmelkamp over de gemeente Appingedam. Het is een zeer gedetailleerde historische beschrijving van 130 boerderijen en 10 molens, geheel in kleur. Het boek telt ruim 600 pagina's en bevat bijna 400 illustraties, waaronder grote luchtfoto's.

Naast topografische en historische kaarten zijn er 15 kadastrale minuutplannen van de gemeente opgenomen. Er is zeer veel genealogische informatie van Groninger boerengeslachten. De index bevat maar liefst 10.000 namen. Men zal bijlagen aantreffen van ondermeer verpondingslijsten, landdagcomparanten en meer.

Tot 1 oktober bedraagt de voorintekenprijs € 80,00; daarna is de prijs € 97,50.

Uitgeverij Profiel in Bedum of de boekhandel kan meer informatie verschaffen.

Nieuws van de archieven

redactie Henk Hartog

**Groninger Archieven, Cascadeplein 4, tel. 050-5992000;
www.groningerarchieven.nl**

Einde zaterdagopenstelling Groninger Archieven

Na de zomervakantie zal de studiezaal niet langer geopend zijn op zaterdag.

Redenen hiervoor zijn kostenbesparingen en het feit dat (volgens het persbericht) de zaterdagmorgen niet meer aan de oorspronkelijke doelstelling voldoet. Die doelstelling was dat bezoekers, die op werkdagen geen tijd hebben en mogelijk ook verder moeten reizen, gebruik kunnen maken van de zaterdagmorgen.

Er wordt wel overwogen om op termijn de openstelling op dinsdagavond te verruimen en/of een extra avond open te gaan.

Voorlichtingsbijeenkomsten voor beginnende onderzoekers najaar 2005

Bij voldoende belangstelling organiseren wij i.s.m. de Groninger Archieven ook komend najaar weer een (paar) voorlichtingsbijeenkomst(en), en wel op de maandagmiddagen 3 oktober en 14 november.

Aan de orde komen: de algemene gang van zaken rond onderzoek en raadpleging van stukken, en het gebruik van allerlei materiaal en catalogi, zoals de bibliotheekcatalogus. Speciale aandacht is er voor materiaal voor familieonderzoek. Middels opdrachten en met begeleiding leert u snel de weg te vinden in dit materiaal.

Deelname is gratis.

Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij de redactie van dit blad (H.J.E. Hartog, adres zie achterin dit nummer, of via e-mail hjehartog@wanadoo.nl).

Digitaal oorkondenboek Cartago

Sinds eind april is de website van het Digitaal Oorkondenboek Groningen en Drenthe on line gegaan op www.cartago.nl. Nu omvat de site ruim 400 oorkonden, maar in 2008 zullen meer dan 15000 akten via een transcriptie én via een scan van het origineel raadpleegbaar zijn. Alle oorkonden van Groningen en Drenthe tot 1600 zullen worden opgenomen.

Voor meer informatie: bezoek de lezing d.d. 21 september 2005 door de heer R.H. Alma in de Groninger Archieven [zie pagina 66 in deze HDP].

Nieuwe en herziene informatiefolders

Op verzoek van het RHC Groninger Archieven willen wij graag onder uw aandacht brengen dat enkele informatiefolders zijn herzien dan wel nieuw zijn. Het betreft de volgende folders:

- beginnen met familieonderzoek (herzien),
- digitaal familieonderzoek (nieuw),
- diensten en tarieven (herzien, geldig vanaf 1 juni 2005).

Deze folders zijn verkrijgbaar in het Archief en staan op de website van de Groninger Archieven.

Nieuwe genealogieën in de studiezaal (toegang 1957)

22236 **Van Donderen en Detz**. Nakomelingen van Willem Roelfs van Donderen (Dunderen), gedoopt in 1754 te Vries; 14 blz., met illustraties.

22277 **Weipkema, Wiepkema, Wijpkema, Wypkema**. *De erfgenamen van Wipke Jacobs en Hester. Genealogie van de families Weipkema, Wiepkema, Wijpkema en Wypkema*, 189 blz., met foto's en illustraties. Wipke Jacobs en Hester worden in 1623 vermeld in een akte opgemaakt in Ten Post; zij woonden mogelijk te Stedum. Hun zoon Jacob Wijpkens was vanaf ca. 1630 landbouwer onder Ten Post. Nakomelingen heten o.a. ook Waterborg, Bouwsema en Jensema. Achterin het boek zo'n 50 bladzijden kwartierstaten van o.a. de families Beenhold, Sijkens, Ritsema, Van der Borg, Wiersema en Weringa.

22301 **Miljoen**. *Stamboom van het geslacht Miljoen*. Stamvader is Theodorus Miljon (Miljoen), geb. ca. 1700, overl. 1763 te Tholen. Hiervan nakomelingen in Groningen, 18 pag.

22342 **Tjaarda de Cock Buning**. *Kwartieren Buning-Kuijper in stamreeksen. Dl. 1: Tjaarda de Cock Buning*, 115 pag. Met index.

22370 **Stavinga, Stavenga, Stavringa**. *Genealogie van een Groninger familie (1722-2004) Stavinga, Stavenga, Stavringa*, 124 pag., met illustraties. Nakomelingen van Jan Jakobs en Alstje Geerts, die in 1744 te Baflo trouwden.

22389 **Lijbering**. *Genealogie Lijbering*. Stamvader is de passementwerker Conraedt Jans (Lijbering), die in 1650 te Groningen werd gedoopt als zoon van Jan Davids en Talle Coerts; 114 pag., met foto's en illustraties.

22396 **Crans**. *Genealogie Crans*, door A. Crans te Breda; 574 pag., met index. Deze uitgebreide genealogie begint met de brouwer Johan Harmens Crans en zijn vrouw Johanna Gestma, die in de 16^e eeuw te Groningen woonden.

Zie advertentie op pagina 74 in deze HDP.

Nieuwe toegangen in de studiezaal

1085 Remonstrants gasthuis te Groningen, 1890–1990.

2044 Handschriften in octavo genoemd in het 'Register Feith'

Toevalsvondst

Den 1 April [1657] an een wijff wonende binnen Embden hebbende versegede attestatie van die magistraet aldaer, voor 2 Gevangene in Torkijn, met name Jan Jansen en Simon Jansen sijnde vader en Soun, gegeven 2 gl. als Pastor na Hoijsum ware, dus 1-10-0.

Arch. Herv. Kerk Warffum, toegang 319, doos 6, boek 102, fol. 6 achterste gedeelte; gevonden door Kees van Straten, Ulrum.

Vragen en antwoorden

redactie Thijs IJzerman

- Voor de spelregels van deze rubriek: zie HuppelDePup nr. 1 van 2005, blz. 31
- Adres: Hoendiep 117, 9743 AP Groningen, e-mail: thijs.ijzerman@planet.nl.

ANTWOORDEN

2005/16 LINDEMAN

In HDP 12 nr 2 wordt gevraagd of iemand onderzoek doet naar de familie Lindeman uit Woldendorp. Dat onderzoek doe ik niet, maar misschien heeft de vragensteller iets aan de volgende mededeling:

Een van mijn overgrootmoeders was Elizabeth Lindeman, geboren 13 september 1814 te Termunten, overleden 2 september 1899 te Nieuwolda. Gehuwd 23 oktober 1845 te Nieuwolda met Bastiaan de Roos. Elizabeth was een dochter van Hindrik Jans Lindeman, geboren 1788 ergens in Lippe (D) – de plaatsnaam is zeer onduidelijk in de huwelijksakte; ik lees daar Amt Schipmes, maar dat behoeft niet juist te zijn [bedoeld is mogelijk Amt Schotmar, red.] – overleden 24 juni 1846 te Termunten. Gehuwd 6 juli 1814 te Termunten met Jantje Jans uit Termunten.

Hindrik Jans Lindeman was een zoon van Johan Beerents Lindeman en Anna Maria Meijer uit Lippe, van wie ik verder geen gegevens heb.

Woldendorp komt weliswaar niet in deze gegevens voor, maar ligt toch voldoende in de buurt om een schakel te kunnen zijn. Mijn overgrootouders kerkten daar zelfs, voordat in Nieuwolda een kerk werd geïnstitueerd. Ik heb daarover eens geschreven in HDP [zie HDP 2001 nr. 3, pagina 76 e.v., red.].

H(indrik) P. de Roos, Haren.

2005/18 Vlieg

Uit de vraagstelling zou ik kunnen afleiden dat Frederik Vlieg naar Curacao is vertrokken en daar gebleven is. Dan is hij daar wellicht getrouwd en/of overleden. Eduardo: Ga eens naar ARCHIVO NATIONAL [archivo nashonal memoria i konsenshi nashonal] op de Scharlooweg 77 in Willemstad. Daar word je [in het Nederlands als je dat wenst] heel prettig te woord gestaan door deskundige medewerkers. Zoek daar eerst via de tienjaren-tafels eens naar zijn overlijden of een eventueel huwelijk. Misschien zelfs een eventuele aangifte van een kind. Tenslotte werd vaak de leeftijd van de vader daarbij ook vermeld.

Mogelijk geeft het archief in Willemstad het geheim van geboorte van deze Frederik prijs en kun je daarmee een gerichtere vraag naar Nederland sturen.

Marijke Feenstra, Den Helder.

VRAGEN

2005/19 PROCEE

Ik ben in 1944 als 7 jarige jongen uitgezonden naar Groningen (Stroobos), ben daar bij een brood- en banketbakker terechtgekomen, en heb daar enige tijd doorgebracht, tot ik op een zondag met die familie in een kerk in Stroobos vliegtuiggeronk hoorde en bleek dat de Canadezen gingen landen op weilanden.

Na enige maanden te hebben doorgebracht en het nodige in Stroobos te hebben meegemaakt, zijn we volgens mij weer met militaire vrachtwagens richting westen terug gebracht naar onze ouders.

Ik heb heel lang nog gecorrespondeerd met de fam P. Procee en na lange tijd kreeg ik een laatste brief dat deze mensen gingen emigreren naar Canada. Dat vond ik niet prettig, want ik dacht altijd, als ik ouder ben ga ik ze opzoeken en alsnog een beloning geven. Maar helaas mijn droom viel in duigen.

Mijn vraag is deze: zijn er misschien nog oudere mensen uit Stroobos die de familie Procee kennen, want ze hadden ook kinderen.

Het adres dat ik altijd op de brief schreef was: C 19, Stroobos, Groningen. Hopelijk helpt iemand mij.

Henk van Kempen.

2005/20 VAN BRUGGEN

Wie heeft informatie over het echtpaar Jochum van Bruggen en Jante Hendriks. Hij was houtvester en ze hebben in Noordhorn gewoond. In 1799 hebben ze een zoon [Jan Jochums] gekregen in Bedum/Onderdendam. In 1822 trouwt deze zoon en is zijn moeder reeds overleden; zijn vader leeft nog.

Marijke Feenstra, Den Helder.

2005/21 SCHOLTENS

Antje Scholtens is ged. 23-12-1798 te Groningen als dochter van Tjaakjen Tjallings en "scheepskapitein" Hans Jans Scholtens. Wie weet meer over dit echtpaar? Of waar te vinden?

Marijke Feenstra, Den Helder.

Ver van huis

1752: 27 maji obijt en quidem aquis suffocatus Casparus Jansen ex Bleijham.

1738: 7 junij de omnibus Ecclesia sacramentis praemunitus Engelbertus Scharpenborg preces petuntur pro refrigeris anima Margaretha Kerckhoff Groningensis in automno obijt Joannes Jurgens ex Untwedde.

1739: 14 maji obijt Arnoldus Modige habitans in Suidbrouk.

Dodenboek Heede (Dld.), ingezonden door Jan Feringa.

Toevalsvondsten

Verschenen zijn Boele Berents en zijn vrouw Geeske, "neffens Grietie Joests huisvrouwe van Joest Arents welke klaegde over de onvoorsichticheit van Boele Berents, welkers peerden niet wel vastgemaekt zijnde, haer kint hadden overgelopen, dat de doodt daer op gevolgt was, welk ongeluk tijdtlijks een grote alteratie in haer gemoet veroorzaakt bijzonder als sij Boel Berents sach. Waertegens Boele Berents met tranen sijn onschult in desen verklaerde, seggende: dat hij de peerden vast gebonden hadde, en doen volgens niet en wiste door wat middel sij op de loop waren gecomen; beloofde oock voorts het mesteloon te willen betalen, en noch wel een mudde rogge twee ofte drie daerenboven, 't welke Grietien weigerde aen te nemen". Zij wil het hem wel vergeven, maar Boele moet wel wat oppassen voor haar man.

Handelingen Kerkeraad Noordbroek, d.d. 4-6-1686; gevonden door Antonia Veldhuis.

[Dat] Lupke Tiarks onverwacht is overleden en op de 25^e begraven.

Handelingen Kerkeraad Blijham, d.d. 31-3-1740; gevonden door Antonia Veldhuis.

Bestuur van de afdeling Groningen van de Nederlandse Genealogische Vereniging

- **Voorzitter** J.W.H. van Campen Weidebloemenweg 73 9302 AC Roden
joopvc@ilse.nl 050 – 501 82 14
- **Vice-voorzitter** M.J. IJzerman Hoendiep 117 9743 AP Groningen
(Afgevaardigde) thijs.ijzerman@planet.nl 050 – 311 97 07
- **Secretaris** R. Ploeger Grutto 16 9728 XJ Groningen
ruploeger@hetnet.nl 050 – 525 15 09
- **Penningmeester** G. Zuidema Zilverlaan 30 9743 RK Groningen
(Plv. afgevaardigde) gertzuidema@cs.com 050 – 577 63 63
- **Bestuurslid** N.T. de Oude Turfsingel 35 9712 KJ Groningen
(DIP) ntdeoude@wxs.nl 050 – 318 95 55
- **Bestuurslid** E.F. van der Laan Van Royenlaan 47^A 9721 EL Groningen
ellko@tiscall.nl 050 – 525 76 10

Redactie HuppelDePup

H.J.E. Hartog	Snelliusstraat 28	9727 JN Groningen	050 – 525 33 33
J.B. Kranenborg	Westinghousestraat 36 ^A	9727 GX Groningen	050 – 526 41 57
E.F. van der Laan	Van Royenlaan 47 ^A	9721 EL Groningen	050 – 525 76 10
A. Veldhuls	Dr. A. Plesmanlaan 75	9269 PJ Veenwouden	0511 – 47 58 98
M.J. IJzerman	Hoendiep 117	9743 AP Groningen	050 – 311 97 07

Contactdienst (CALs)

T.K.J. Wagenaar	Spiegelstraat 103	9721 JT Groningen	050 – 526 67 01

Knipseldienst

F. Renssen	Hoofdweg 396	9765 CT Paterswolde	050 – 309 40 55

Afdelings website www.ngvgroningen.nl

G.J. Kaman-Broekhuizen	Tammingastraat 9	9978 PA Hornhuizen	0595 – 48 70 74

Kinnen wie joe helpen?		Computer algemeen	Contactdienst	Genealogie beginners	Genealogie gevorderden	HazaData	Heraldiek	Internet	Kadaster	Militairen	NGV algemeen	Notarieel	ProGen
J.W.H. van Campen	050 – 501 82 14			✓	✓					✓			
Ir. A. Daae	050 – 309 22 93						✓						
H.J.E. Hartog	050 – 525 33 33			✓	✓						✓		
G.W. Kuijk	050 – 403 15 97					✓							
E. Landzaat	050 – 573 57 74												✓
M.J. de Lange	058 – 280 24 85			✓	✓	✓					✓		
P. Molema	079 – 342 36 80	✓				✓		✓					
R.O. Roffel	050 – 577 04 01					✓							
A. Veldhuis	0511 – 47 58 98			✓	✓			✓					
T.K.J. Wagenaar	050 – 526 67 01		✓							✓			✓
M.J. IJzerman	050 – 311 97 07			✓	✓	✓			✓		✓	✓	

HuppelDePup

ISSN-nummer: 1380-7277

Indien onbestelbaar: Ruud Ploeger, Grutto 16,
 9728 XJ Groningen